

Program rozvoja obce
Voznica
na roky 2015 - 2020

PROGRAM ROZVOJA OBCE VOZNICA NA ROKY 2015 - 2020

Charakteristika: Program rozvoja obce je strednodobý strategický rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v zmysle Zákona č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Strategický dokument je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.

Objednávateľ: Obec Voznica

Zhotoviteľ: © Mgr. Martin PAJERSKÝ, 2015

OBSAH

ÚVOD.....	3
1 ANALYTICKÁ ČASŤ.....	4
1.1 Situačná analýza.....	4
1.1.1 Vymedzenie územia.....	4
1.1.2 Prírodné pomery.....	5
1.1.3 Historický vývoj obce.....	12
1.1.4 Demografická charakteristika.....	14
1.1.4.1 Ľudské zdroje.....	14
1.1.4.2 Sídlo.....	19
1.1.5 Ekonomická charakteristika.....	22
1.1.5.1 Štruktúra využitia krajiny.....	22
1.1.5.2 Trh práce.....	23
1.1.5.3 Hospodárenie obce.....	26
1.1.6 Infraštruktúra.....	28
1.1.6.1 Sociálna infraštruktúra.....	28
1.1.6.2 Technická a environmentálna infraštruktúra.....	29
1.1.6.3 Dopravná infraštruktúra.....	30
1.1.7 Cestovný ruch.....	30
1.1.8 Kultúrny a komunitný život.....	33
1.1.9 Environmentálne pomery.....	34
1.2 SWOT analýza.....	36
1.3 Vyhodnotenie PHSR obce 2007 – 2015.....	40
2 STRATEGICKÁ ČASŤ.....	42
2.1 Vízia obce.....	43
2.2 Strategické ciele, programové osi a špecifické ciele rozvoja obce.....	43
2.3 Porovnanie strategických cieľov PRO s nadradenými rozvojovými dokumentmi.....	47
3 PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	48
3.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov.....	49
4 REALIZAČNÁ ČASŤ.....	53
4.1 Úlohy partnerov pri realizácii PRO.....	53
4.2 Vecný a časový harmonogram	54
4.3 Monitoring a hodnotenie plnenia PRO.....	57
5 FINANČNÁ ČASŤ.....	58
5.1 Finančný plán realizácie PRO.....	58
5.2 Systém zaraďovania aktivít do financovania.....	62
6 ZÁVER.....	63
7 ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV.....	64
8 ZOZNAM PRÍLOH.....	66

ÚVOD

Obec Voznica je ako orgán miestnej samosprávy oprávnená plánovať smerovanie budúceho rozvoja obce. Plánovanie alebo programovanie je založené na systematickom prístupe, ktorý zabezpečuje, že budúce rozhodnutia vedenia miestnej samosprávy budú vykonávané na základe vopred stanovených a prerokovaných cieľov a vízií.

Kľúčovým dokumentom, pre riadenie samosprávy, ktorý zohľadňuje konkrétne potreby a predstavy občanov, podnikateľov, záujmových skupín o budúcom rozvoji obce je program rozvoja obce (PRO). PRO je strednodobý rozvojový dokument, ktorý sa spracováva spravidla na obdobie 7 rokov a je výsledkom strategického plánovania. Dokument zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväzne časti územnoplánovacej dokumentácie obce (ak má obec územný plán vypracovaný).

Existencia programu rozvoja obce je podmienená aj Zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. V súvislosti s uvedenou novelou zákona a s novým programovým obdobím Európskej únie (EÚ) 2014-2020, vzniká samosprávnym orgánom (obce, VÚC) povinnosť aktualizácie predchádzajúceho programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR). Novelou zákona, platnou od 1. januára 2015, sa okrem zmeny názvu dokumentu na program rozvoja obce (PRO), mení aj obsahová štruktúra programu. Programy rozvoja obcí a ich aktualizácie schválené pred 1. januárom 2015, sú obce povinné uviesť do súladu s legislatívou do 31. Decembra 2015.

Program rozvoja obce Voznica na roky 2015 – 2020 netreba chápať len ako dokument, ktorého existenciu nariaďuje zákon. Systematicky spracovaný program rozvoja obce:

- Zohľadňuje súčasný stav obce, potreby obyvateľov, problémy rozvoja obce a navrhuje opatrenia, ktoré by mali prispieť k riešeniu týchto problémov.
- Je podmienkou pre subjekty samosprávy, na čerpanie prostriedkov z verejných zdrojov ale i z fondov EÚ v programovom období 2014-2020.
- Slúži na prezentáciu práce obce a obecného zastupiteľstva pred občanmi obce, ale aj mimo nej
- Je ako strednodobý rozvojový dokument nástrojom na zachovanie jednotnej vízie rozvoja obce aj pri zmenách vedenia obce a politických zmenách (Smetanka, Pašmík, 2009).

Program rozvoja obce Voznica na roky 2015 – 2020 pozostáva z analytickej, strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti a je v súlade s programovými dokumentmi vyššej hierarchickej úrovne. PRO taktiež nadväzuje aj na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Voznica na roky 2007 – 2015 vypracovaný v predchádzajúcom programovom období.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 SITUAČNÁ ANALÝZA

1.1.1 Vymedzenie územia

Obec Voznica sa nachádza na strednom Slovensku. Z administratívneho hľadiska obec začleňujeme do Banskobystrického samosprávneho kraja a okresu Žarnovica. Obec tvorí jedno katastrálne územie s rozlohou 17,2 km² (<http://app.statistics.sk/mosmis/sk/run.html>, 2015). Intravilán je sústredený do severozápadnej časti územia, zvyšok tvorí extravilán. Voznica zo severu susedí s mestom Žarnovica a na juhu s obcami Uhliská a Vysoká, pričom táto hranica je súčasne aj hranicou Žarnovického okresu a Banskobystrického kraja. Na západe Voznica hraničí s obcou Rudno nad Hronom a na východe územie obce hraničí s obcou Hodruša-Hámre (mapa č.1).

Obec leží v údolí stredného toku Hrona, pozdĺž potoka Richňava, ktorý je jeho ľavostranným prítokom. Kotlinu, ktorá tvorí územie obce, z východu lemuje pohorie Štiavnické vrchy a z východu Vtáčnik. Z juhu územie uzatvára tiesňava Voznickej skaly a zo severu sa rozprestiera Žiarska kotlina. Územie je veľmi členité s výškovým rozdielom viac ako 600 m. Najnižšie položené miesto s nadmorskou výškou 208 m sa nachádza pod Voznickou skalou, kde Hron opúšťa územie obce. Najvyšším bodom obce je vrchol Veľký Žiar s nadmorskou výškou 852 metrov (mapa č. 1).

Stred obce má z matematicko-kratografického hľadiska súradnice 48°26' severnej zemepisnej šírky (s.z.š.) a 18°43' východnej zemepisnej dĺžky (v.z.d.). Najsevernejší bod obce Voznica má súradnice 48°27' s.z.š. a 18°41' v.z.d. Naopak, najjužnejší bod sa nachádza na súradnici 48°24' s.z.š. a 18°45' v.z.d. Najvýchodnejší bod má súradnice 48°26' s.z.š. a 18°45' v.z.d. Najzápadnejší je na súradnici 48°27' s.z.š. a 18°40' v.z.d. (www.maps.google.sk, 2015).

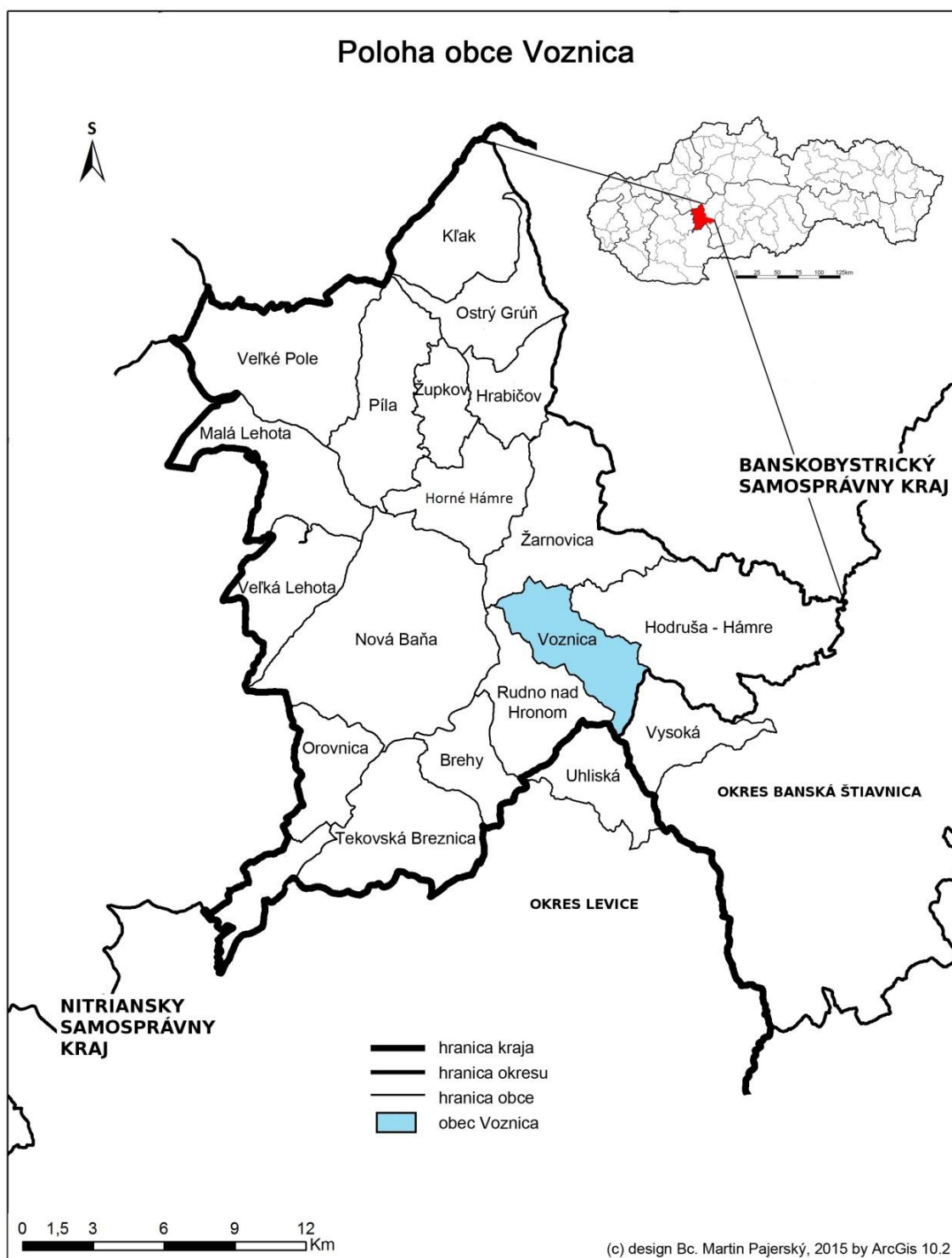
Celková výmera územia obce je 17,2 km². Počet obyvateľov k 31.12.2014 bol 650, čo obec z hľadiska veľkostných kategórií zaraďuje medzi stredne veľké vidiecke sídla (<http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/>, 2015). Obec má výhodnú dopravnú polohu, nakoľko okresné mesto je vzdialené len 3 km. Spojenie s okolitými obcami zabezpečuje cesta III. triedy. Územím obce prechádza rýchlostná cesta R1 a najbližšie možné pripojenie je v meste Žarnovica. Rýchlostná cesta je na území obce totožná s cestou európskeho významu E571. Súbežne s riekou Hron prechádza katastrálnym územím aj hlavný železničný ťah č. 150 v smere Nové Zámky-Zvolen. V obci sa nachádza železničná zastávka. Autobusové spojenie s okolitými obcami a takisto aj s okresným mestom je postačujúce. Asi 65 km od obce (smer banská Bystrica) leží letisko v Sliači, ktoré je zaradené do kategórie letísk regionálneho významu.

1.1.2 Prírodné pomery

Nasledujúca kapitola stručne charakterizuje prírodné pomery v obci, ktoré môžu mať stimulujúci, ale aj limitujúci efekt pre ďalší rozvoj obce. Postupne sa budeme zaoberať horninovým prostredím, reliéfom, klimatickými pomermi, vodstvom, pôdami, rastlinstvom i živočíšstvom a v závere podkapitoly si priblížime ochranu prírody na území obce.

Mapa 1: Vymedzenie záujmového územia obce Voznica

Horninové prostredie

Územie obce Voznica prešlo v minulosti zložitým geologickým vývojom. Štiavnické vrchy a Vtáčnik patria medzi mladovulkanické pohoria, ktoré sa tvorili v mladších treťohorách. Vtedy došlo k rozsiahlej sopečnej činnosti. Bolo vyvrhnuté množstvo lávy a popolov. Vo výronoch viacerých sopiek sa striedajú tmavé andezity s belšími kremičitanmi, trachytmi, ryolitmi, čadičmi a tufmi. Výrony lávy tuhnutím pukali a cez tieto trhliny sa dostali na povrch pramene, z ktorých sa usadzovali minerálie, prípadne ďalšou sopečnou činnosťou sa dostávali na povrch rudné žily.

Najmohutnejšou a najdôležitejšou časťou geologického vývoja územia bola druhá andezitová fáza, počas ktorej vznikla hlavná masa pohorí obklopujúcich obec. Zakončenie tejto sopečnej fázy sprevádzala silná povulkanická činnosť, ktorá spôsobila aj vznik polymetalických rudných žíl z horúcich roztokov. Pohorie Vtáčnik, ktoré tvorí severozápadnú hranicu obce, je budované prúdmi biotiticko-amfibolicko-pyroxenických andezitov.

Na juhovýchod od údolia Hrona sa rozprestierajú Štiavnické vrchy, ktoré sú našim najväčším sopečným pohorím a majú aj najzložitejšiu stavbu, lebo sú v nich vo veľkom množstve zastúpené všetky typy sopečných hornín. Na území obce sú zastúpené hlavne biotiticko-amfibolicko-pyroxenické andezity, menej už intrúzie ryolitových porfýrov.

Údolie rieky Hron sa na rozdiel od pohorí vytváralo neskôr, v štvrtohorách. S postupným zarezávaním dolín a tvorbou fluviálnych terasových akumulácií Hrona sa kotliny vymodelovala do približne takej podoby, akú poznáme dnes. Pozdĺž toku Richňavského potoka sa akumulovali piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a horských potokov a pri jeho ústí hlavne štrky a piesčité štrky stredných terás. Pozdĺž toku Hrona sa usadili litofaciálne nečlenené nivné hliny. Proces ukladania riečnych sedimentov pokračuje dodnes a Hron kvôli svojim náplavám rozširuje koryto doľava (Lukniš a i. 1972).

Reliéf

Obec Voznica z geomorfologického hľadiska začleňujeme do Alpsko-Himalájskej sústavy, Karpatskej podsústavy, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie, do celkov Štiavnické vrchy, Vtáčnik a Žiarska kotlina. V rámci Štiavnických vrchov obec začleňujeme do podcelku Hodrušská hornatina. V rámci celku Vtáčnik do podcelku Raj. V celku Žiarska kotlina územie obce Voznica zasahuje do časti Žarnovické podolie. **Geomorfologické začlenenie** územia nám graficky zobrazuje tabuľka 1.

Tabuľka 1: Geomorfologické členenie obce Voznica

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok	Časť
Alpsko-himalájska	Karpaty	Západné Karpaty	Vnútorne Západné Karpaty	Slovenské stredohorie	Štiavnické vrchy	Hodrušská hornatina	-
					Vtáčnik	Raj	-
					Žiarska kotlina	-	Žarnovické podolie

Zdroj: Mazúr, E., Lukniš M., 1980, spracoval: Pajerský, 2015

Územie obce Voznica ťažiskovo spadá do geomorfologického celku Štiavnické vrchy. Štiavnické vrchy sú najväčším slovenským vulkanickým pohorím, ktoré vzniklo v dvoch vulkanických fázach. Jeho vznik je viazaný na hlboké rozsiahle zlomové línie na vnútornej strane karpatského oblúka. V staršej fáze vznikol rozsiahly stratovulkán s priemerom cca 22 x 18 km, ktorý bol deštruovaný explóziou a tak vznikla veľká kaldera, v ktorej sa v mladšej fáze vulkanizmu vytvorili menšie vulkanické štruktúry. V oblasti medzi Banskou Štiavnicou a Hodrušou vystupujú na povrch aj horniny podložia (granodiorit, ruly, migmatity, vápence,...), nazývané ako celok aj štiavnický ostrov. V západnej časti Štiavnických vrchov sa nachádza najmladší vulkán na Slovensku (vek: 110 – 140 tis. rokov) – Putikový vrch. Okraje vulkanickej kaldery, vymedzujúce rozsah Štiavnických vrchov, nevytvárajú jeden súvislý hrebeň, ale viacero kratších chrbtov, oddelených od seba dolinami. Najvyšším vrchom je Sitno (1.009 m n.m.), na jeho vrchole sa nachádzajú vypreparované andezitové bralá.

Ďalší celok, ktorý zasahuje na územie Voznice je Vtáčnik. Pohorie Vtáčnik sa nachádza na západnom okraji Slovenského stredohoria. Na severe, severovýchode a na západe Vtáčnik ohraničuje Hornonitrianska kotlina, na východe Kremnické vrchy a Žiarska kotlina, na juhu (za Hronom) Štiavnické vrchy, na juhozápade Pohronský Inovec a na západe Tríbeč. Najvyšším vrchom pohoria je Vtáčnik (1.346 m n.m.).

Nivu rieky Hron z geomorfologického hľadiska zaberá Žiarska kotlina, ktorá je na východe, západe a juhozápade obmedzená zlomami. Rieka Hron vyplnila kotlinu svojimi náplavmi a vytvorila široké riečne nivy a terasy. Kotlina má malú vnútornú výškovú členitosť. Na okrajoch lemujúcich pohorí sa nachádzajú výplavové kužele (Lukniš a i. 1972).

Výrazný vplyv na charakter krajiny a jej využívanie má **relatívna výšková členitosť**. Podľa vymedzenia morfologicko-morfometrických typov reliéfu (Tremboš, Minár, 2002) rozlišujeme na území obce štyri typy reliéfu. Prvým typom, ktorý sa nachádza v bezprostrednej blízkosti rieky Hron je horizontálne rozčlenená rovina. Na západnom okraji obce, ďalej od nivy vodného toku, krajinu tvoria stredne členité pahorkatiny. Pohoria v severnej časti Richňavskej doliny tvoria veľmi silne členité vrchoviny a v južnej časti prevládajú silne členité nižšie hornatiny. **Sklonitosť reliéfu** na území obce je veľmi rôznorodá a pohybuje sa od 0° - 1° v nižšie položených oblastiach, až po 21° vo vrcholových častiach pohorí. Z hľadiska **expozície reliéfu** voči svetovým stranám sú svahy orientované východným a západným smerom. Takáto orientácia nepredurčuje územie obce pre poľnohospodárske využitie, ale vytvára predpoklady pre rozvoj turistiky, cykloturistiky, zimných športov či poľovníctva a chatárstva.

Klíma

Podľa Lapina (2002) môžeme obec Voznica zaradiť do všetkých troch **klimatických oblastí**. Niva rieky Hron a intravilán obce patrí do **teplej oblasti**, v ktorej sa do roka zaznamená viac ako 50 dní s denným maximom teploty minimálne 25 °C. Okrsok v údolí Hrona charakterizujeme ako teplý, mierne vlhký, s miernou zimou. **Mierne teplá oblasť**, ktorá má za rok menej ako 50 letných dní s denným maximom teploty minimálne 25 °C, sa nachádza v hornatých oblastiach Štiavnických vrchov a Vtáčnika. Júlový priemer teploty vzduchu v tejto oblasti je minimálne 16 °C. Na území obce ju tvoria dva okrsky. V dolinách sa nachádza mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový okrsok. Vo vyšších

polohách Štiavnických vrchov a Vtáčnika je to mierne teplý, vlhký, vrchovinový okrskok. **Chladnú oblasť**, ktorá sa vyznačuje júlovým teplotným priemerom pod 16 °C, tvorí na území obce mierne chladný okrskok, ktorý sa nachádza vo vrcholových polohách Štiavnických vrchov.

Priemerná ročná teplota sa na území obce pohybuje v rozmedzí 7 – 8 °C. Najchladnejšími mesiacmi v roku sú január a február, kedy priemerná teplota dosahuje -2 až -1 °C. Za najteplejší mesiac môžeme označiť júl, kedy sa priemerná teplota pohybuje v rozpätí 17 – 18 °C. **Priemerný ročný úhrn zrážok** na území obce Voznica je 600 -700 mm (Šťastný a kol., 2002) . Z hľadiska **výskytu hmiel** môžeme územie rozdeliť na oblasť údolí väčších riek, kde sa hmly vyskytujú v rozmedzí 60 – 85 dní v roku a oblasť zníženého výskytu hmiel v podhorských a horských svahových polohách, kde sa ročná početnosť dní s výskytom hmly pohybuje v rozmedzí 20 – 50 (Mindáš, Škvarenina, 2002).

Vodstvo

Tečúce povrchové vody na území obce Voznica tvorí rieka Hron a jej prítoky, ktoré z hydrografického hľadiska zaradujeme medzi **toky stredohorskej oblasti**. Vodné toky majú maximálnu vodnosť v mesiacoch máj a jún, následne v letných mesiacoch prietok klesá. Pokles od letných mesiacov smerom k zime býva prerušovaný miernym zvýšením prietokov v jesenných mesiacoch. Takýto režim odtoku počas roka charakterizujeme ako snehovo-dažďový.

Všetky vodné toky na území obce spadajú do **povodia Hrona** (vodný tok II. rádu). Richňavskú dolinu odvodňuje potok Richňava (vodný tok III. rádu). Jeho povodie je pomerne veľké a začína Richňavskými jazerami. Následne na území obce z ľavej strany priberá prítok Suchá Voznica a ostatné menšie potôčiky (vodné toky IV. rádu). Pravá strana odvodňuje oblasť Kopanice aj s Kopanickým jazerom. Úsek nad obcou Siakov–hôrka odvodňuje niekoľko malých jarčiek (vodné toky III. rádu) tečúcich priamo do Hrona. V súvislosti s hlbinnou ťažbou rúd boli v vyrazené viaceré dedičné odvodňovacie štôlne: najdlhšia – Voznická dedičná štôlna s dĺžkou 16 538 m v r. 1782 – 1878 a novšia - Nová Voznická odvodňovacia štôlna (NVOŠ) s dĺžkou 13 830 m v r. 1980 -1989 (vodné toky III. rádu). Mohutný prúd vody priteká z Voznickej dedičnej štôlne a priamo vteká do Hrona ako jeho ľavý prítok. Keďže sa jedná o vodu z Banskštiavnických baní, má žltohnedé sfarbenie a počas celého roka si zachováva približne rovnakú teplotu, čo sa v zime prejavuje tým, že v značnej miere naruša ľad na zamrznutom Hrone.

Kategóriu **stojatých povrchových vôd** na území obce tvorí **Voznický rybník**, ktorý sa nachádza v severovýchodnej časti obce. Starý voznický rybník vznikol začiatkom 18. storočia v rámci vodohospodárskeho systému v okolí Banskej Štiavnice. Prvýkrát sa spomína v roku 1747 ako „Alter Fisch Teich“. Jeho vody ale neslúžili na pohon banských a úpravníckych zariadení, ale na chov rýb. V roku 1806 sem bolo vypustených 44 q kaprej násadby. Rybník o rozlohe 3,2 ha bol naposledy upravený r. 1984 a stará sa oň miestna organizácia rybárskeho zväzu.

Charakter **podzemných vôd** z veľkej časti závisí od podložia, ktoré je na území obce budované prevažne mladými sopečnými horninami. Zvodnenie týchto hornín sa deje najmä po puklinách a hlavným typom podzemných vôd v nich sú **vody puklinové**. Dosiaľ sa podloží nezistili významnejšie zásoby podzemných vôd. Vo všeobecnosti je podzemná voda

sopečných hornín, najmä výlevných, prevažne chudobná na minerálne látky. Celková mineralizácia je nízka a u prameňov z andezitov a ryolitov nedosahuje často ani 100 mg/l (Lukniš a i. 1972).

Z minerálnych a termálnych prameňov sa v obci sa nachádza **Vrt R-3**. Je lokalizovaný v údolí potoka Richňava, asi 6 km juhovýchodne od obce. Celková hĺbka vrtu je 700 m a minerálnu vodu zachytáva v hĺbke 640-690 m. Voda sa zatiaľ nevyužíva. Výdatnosť vrtu na ústí je 250 l/min. Voda je charakterizovaná ako prírodná, slabo mineralizovaná, síranovo-hydrouhličitanová, vápenato-horečnatá, uhličitá voda, vlažná, hypotonická (Krahulec a i., 1977). Na území obce sa nachádza viacero vodných prameňov a studničiek, ktoré predovšetkým v letných mesiacoch ponúkajú príjemné osvieženie. Najznámejšou a najnavštevovanejšou je studnička Gabrielka v Richňavskej doline.

Pôdy

Rôznorodá geologická stavba územia obce Voznica sa prejavuje aj v rozmanitosti pôdných typov a druhov. Najrozšírenejším **pôdnym typom** na území obce podľa www.podnemapy.sk/bpej (2015) sú **kambizeme**, ktoré sa nachádzajú v celej juhovýchodnej časti územia, v Štiavnických vrchoch a taktiež v severozápadnej časti v pohorí Vtáčnik. Kambizeme sú typickým predstaviteľom pôdneho krytu našich pohorí (na silikátových horninách). Za hlavný pôdotvorný proces sa tu považuje vnútropôdne zvetrávanie (chemické) prvotných minerálov, pri ktorom sa uvoľňujú najmä zlúčeniny železa, ktoré sfarbiajú pôdu do hneda. Ďalším pôdnym typom vyskytujúcim sa na území obce je **hnedozem**. Tento pôdny typ sa vyskytuje na kvartérnych sedimentoch. Za hlavný pôdotvorný proces v hnedozemi sa považuje ilimerizácia, t.j. mechanický presun ílových častíc bez ich chemických zmien z povrchu hlbšie do pôdy, kde sa íl hromadí. Na území obce sa tieto pôdy vyskytujú v kotline Hrona, bližšie k pohoriam. Ich podložie tvoria fluviálne a deluviálno-fluviálne sedimenty. Hnedozeme sa v obci využívajú ako orná pôda. V nive rieky Hron sa na území obce vyskytuje ďalší pôdny typ a to **fluvizeme** (nivné pôdy). Je to pôdny typ, na holocénných aluviálnych sedimentoch. Vlastnosti tejto pôdy sú závislé predovšetkým od zrnitosti a chemického zloženia sedimentov, ako aj od režimu podzemných a povodňových vôd. V obci sa tieto pôdy využívajú ako orná pôda a pasienky.

Na základe pôdnej zrnitosti sa pôdy rozčleňujú na **pôdne druhy**. Najrozšírenejším pôdnym druhom sú **stredne ťažké pôdy (hlinité)**. Rozprestierajú sa takmer na celom území obce, hlavne v hornatej časti (Štiavnické vrchy, Vtáčnik) To súvisí s tým, že andezity, ktoré tvoria podstatnú stavebnú zložku sopečných pohorí, produkujú hlinité zvetraliny (s rôznym obsahom skeletu). V bezprostrednej blízkosti rieky Hron sa vyskytujú aj **stredne ťažké pôdy – ľahšie (piesočnato hlinité)**. Takýto druh pôd produkujú žuly, niektoré ruly, pieskovce, svory, porfyroidy, ryodacity... Na území obce sú to hlavne treťohorné štrky (Lukniš a i. 1972).

Rastlinstvo

Územie obce sa vyznačuje vysokým podielom lesov, ktoré z celkovej rozlohy obce tvoria až 86 %. Z toho dôvodu je rastlinstvo a predovšetkým lesné porasty, jednou z najvýznamnejších zložiek životného prostredia v obci (www.datacube.statistics.sk, 2015). Fytogeograficko – vegetačné členenie obce Voznica podľa Plesníka (2002) nám zobrazuje tabuľka 2.

Tabuľka 2 : Fytogeograficko - vegetačné začlenenie obce Voznica

zóna	podzóna	oblasť	okres	obvod
dubová	horská	sopečná	Štiavnické vrchy	západný
buková	-	sopečná	Vtáčnik	-

Zdroj: Plesník, 2002, spracoval: Pajerský, 2015

Z hľadiska **potenciálnej prirodzenej vegetácie**, ktorá by sa na území za súčasných klimatických, edafických a hydrologických pomerov vytvorila bez zásahu človeka, môžeme na území obce v zmysle Michalka a kol. (1986) vyčleniť viaceré spoločenstvá. V okolí rieky Hron a potoka Richňava by sa vytvorili lužné lesy nížinné (*Ulmenion*). Najväčšiu časť územia Richňavskej doliny a svahov Vtáčnika by pokrývali dubovo-hrabové lesy karpatské (*Carici pilosae-Carpinenion betuli*) a bukové lesy kvetnaté (*Eu-Fagenion*). Vo vrcholových polohách pohorí na južnej hranici územia obce by potenciálnu prirodzenú vegetáciu tvorili bukové kvetnaté lesy podhorské (*Fagenion*).

Reálnu vegetáciu pozdĺž potokov a riek, ktorú ovplyvňujú povrchové záplavy alebo podmáčajú podzemné vody, tvoria na území obce lužné lesy horská a podhorské (*Almenion glutinoso-incanae*). V bylinnej synúzii sa charakteristicky uplatňujú nitrofilné a hygrofilné druhy. Z drevín sa v tomto biotope vyskytujú: jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), vrba krehká (*Salix fragilis*), baza čierna (*Sambucus nigra*) v podraze sú to: kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), záružlie močiarné (*Caltha palustris*) krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*), slezinovka striedavolistá (*Chrysosplenium alternifolium*) a iné.

Vo vyšších polohách v podhorskom a horskom stupni vo výške nad 300 m n. m. sú veľkoplošne rozšírené bukové kyslomilné lesy podhorské (*Luzulo-Fagion*). Porasty sú charakteristické vysokým zápojom drevín, pri podhorských bučinách s chýbajúcim alebo slabo vyvinutým krovinovým poschodím. Pri hromadení bukového opadu je typická nízka pokryvnosť bylinnej vrstvy do 15 %. Z drevín sú najrozšírenejšie: buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*) a dub letný (*Quercus robur*). Z bylín sú to: ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibul'konosná (*Dentaria Bulbifera*), jačmienka európska (*Hordelymus europaeus*) a iné.

Na kamenných valoch okolo polí a lúk, lemujúc okraje lesných porastov a poľné cesty sa vyskytujú trnkové a lieskové kroviny (*Ligustro-Prunetum*), ktoré predstavujú sukcesné štádiá pri prechode k lesu. Z drevín prevládajú javor poľný (*Acer campestre*), drien obyčajný (*Cornus mas*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*). V bylinnom poschodí trebul'ka lesná (*Anthriscus sylvestris*), mrvica peristá (*Brachypodium pinnatum*), jahoda drúzgavicová (*Fragaria moschata*), veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*) a iné (Stanová, Valachovič, 2002).

Živočíšstvo

Z hľadiska **zoogeografického začlenenia** v rámci terestrického biocyklu, patrí územie obce do provincie listnatých lesov – podkarpatský úsek. Podľa limnického biocyklu patrí územie do pontokaspickej provincie – podunajského okresu – stredoslovenská časť (Hensel, Krno, 2002).

Na území obce Voznica z veľkej časti prevažuje **fauna listnatých lesov**. Z veľkých cicavcov, ktoré zahrňujú celú škálu poľovnej zvery, sú to najmä jeleň obyčajný stredoeurópsky (*Cervus elaphus hippelaphus*) a srnec hôrny (*Capreolus capreolus*). Z introdukovaných druhov sa tu vyskytuje muflón obyčajný (*Ovis musimon*). V poli a okrajoch lesa žijú zajac poľný (*Lepus europaeus*), jež obyčajný (*Erinaceus europaeus*) a syseľ obyčajný (*Spermophilus citellus*). Osobitú pozornosť si zasluhuje naša najväčšia mačkovitá šelma – rys ostrovid (*Lynx lynx*). V starších porastoch sa zriedkavo vyskytuje mačka divá (*Felis silvestris*), viac jazvec obyčajný (*Meles meles*) a sviňa divá (*Sus crofa*). Z drobných cicavcov je to viac hmyzožravcov, konkrétne piskor obyčajný (*Sorex araneus*), Piskor malý (*Sorex minutus*), plch hôrny (*Dryomys nitedula*) a plch záhradný (*Eliomys quercinus*). Zvláštnu pozornosť si zasluhuje jedenásť druhov netopierov a v Hrone žijúca vydra. Pernatá zver je zastúpená myšiakom hôrnym (*Buteo buteo*), sokolom myšiakom (*Falco tinnunculus*), krkavcom čiernym (*Corvus corax*), kavkou obyčajnou (*Corvus monedula*), sojkou obyčajnou (*Garrulus glandarius*), bocianom bielym (*Ciconia ciconia*) a ďalšími inými druhmi. Zoografickú pestrosť charakterizuje aj veľký počet plazov, žiab, rýb a hmyzu. Pozornosť si zasluhujú zriedkavé alebo chránené druhy, a to salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), rosníčka zelená (*Hyla arborea*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*) čmele, mravce a viaceré iné druhy (Gašparík, 1992).

Ochrana prírody

K ochrane a zachovaniu prírody by mali obec a jej obyvatelia pristupovať tak, aby sa prostredie Voznice zachovalo aj pre budúce generácie. Základným legislatívnym dokumentom ochrany prírody a krajiny Slovenskej republiky je Zákon 543/2003 z 25. júna 2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Cieľom ochrany je prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability. **Územia štátnej ochrany prírody** v obci Voznica môžeme z hľadiska veľkosti rozdeliť na veľkoplošné a maloplošné.

Veľkoplošným chráneným územím v obci Voznica je **CHKO Štiavnické vrchy**, ktoré zaberá plochu od južnej hranice územia obce až po brehy Hrona. Celkovo sa rozkladá na ploche 77 630 ha a zaberá 6 okresov. Za chránenú krajinnú oblasť bolo územie vyhlásené v roku 1979 z dôvodu ochrany a zveľaďovania prírody v nadväznosti na cenné pamiatky vývoja techniky. CHKO Štiavnické vrchy je výnimočné hlavne z troch aspektov:

- je najväčším vulkanickým pohorím Slovenska, so zastúpením takmer všetkých fenoménov vulkanického reliéfu;
- vyznačuje sa množstvom historických a technických pamiatok roztrúsených vo voľnej krajine i koncentrovaných v sídlach;
- leží na rozhraní dvoch rozdielnych klimatických typov, čo spôsobuje pozoruhodné prelínanie teplomilných panónskych prvkov flóry a fauny s prvkami horskými, karpatskými. (www.sazp.sk, 2015)

Prírodná rezervácia Kojatín je jediným maloplošným chráneným územím v obci. Rozprestiera sa v Richňavskej doline, vo východnej časti územia. Bola vyhlásená v roku 1997

a jej rozloha je 68.63 ha. V oblasti platí piaty stupeň ochrany. Predmetom ochrany tohto územia je zabezpečenie ochrany prirodzených lesných a xerothermných spoločenstiev v geomorfologicky členitom území s názornou ukážkou typického sopečného reliéfu a s výskytom veľkého počtu chránených a ohrozených druhov fauny a flóry. Prírodná rezervácia sa rozprestiera len na území obce Voznica a do iných obcí nezasahuje.

V Richňavskej doline, pri horárni na lokalite Slavkov sa nachádza **chránený strom – sekvojovec mamutí** (*Sequoiadendron giganteum*). Jedná sa o Vzácny výskyt introdukovanej dreviny v extraviláne obce, svojim mohutným vzrastom tvorí dominantu voľného priestranstva. Význam ochrany stromu je vedecký, krajinársky a estetický. Obvod kmeňa je 430cm, výška 30 m, priemer koruny 14 m, a vek stromu sa odhaduje na 90 rokov (www.stromy.enviroportal.sk, 2015)

Samostatnou kategóriou v rámci ochrany prírody sú **lokality Natura 2000**, ktoré zahŕňajú územia európskeho významu (ÚEV) a chránené vtáčie územia (CHVÚ). Na území obce Voznica sa v Štiavnických vrchoch rozprestiera **územie európskeho významu Hodrušská hornatina**. S rozlohou 10 267 ha zasahuje do územia obcí Brehy, Čajkov, Dekýš, Dolné Devičany, Dolné Hámre, Horné Devičany, Kopanice, Pukanec, Rudno nad Hronom, Rybník, Tekovská Breznica, Uhliská, Voznica a Vysoká. Predmetom ochrany sú živočíšne druhy ako plocháč červený (*Cucujus cinnambersinus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a iné. (www.sopsr.sk/natura, 2015).

1.1.3 Historický vývoj obce

V predhistorickom období ovplyvňovali činitele ako pôda, klíma a nerastné suroviny život v spoločnosti v oveľa väčšej miere, ako je tomu dnes. Nerastné suroviny nachádzajúce sa v sopečných pohoriach a komunikačná priechodnosť údolím rieky Hron, to všetko spoluvytvárало človeku závislému na prírode vhodné podmienky pre usadenie sa a život na území obce Voznica. Konkrétne poznatky o charaktere osídlenia obce Voznice v praveku zatiaľ nie sú k dispozícii. Jedná sa o dodnes neprebádané územie, z ktorého doposiaľ nemáme zaznamenané archeologické nálezy.

Aby sme teda pri súčasnom stave bádania mohli načrtnúť predstavu o pravekom osídlení, musíme sa zamerať na lokality a nálezy zo širšieho okolia. **Najstaršie stopy osídlenia** regiónu pochádzajú z obdobia stredného a mladého paleolitu, pričom prví ľudia prichádzali na stredné Pohronie za vhodnou surovinou na výrobu svojich štiepaných kamenných nástrojov okolo roku 40 000 pred Kr.

Prítomnosť najstarších neolitických roľníkov, ktorí smerom z Podunajska postupne osídľovali aj úrodné pôdy Pohronia, dokazujú pamiatky kultúry s lineárnou keramikou prevažne na sídliskách dolného Pohronia (Hronský Beňadik, Psiare).

V mladšej a neskorej dobe bronzovej bola obec Voznica a okolie osídlená nositeľmi lužickej kultúry, rozšírenej v tomto období takmer na celom území strednej Európy. Ľud lužickej kultúry si budoval otvorené sídliská i výšinné opevnené hradiská a pochovával svojich mŕtvych žiarovým spôsobom. Lužickú kultúru ku koncu nepokojných čias sťahovania národov vystriedalo nové etnikum – Slovania.

Čo sa týka archeológie stredoveku, stredné Pohronie je pomerne bohaté na pamiatky. Cestu k bohatstvu stredovekých banských miest strážili a chránili mnohé hrady, z ktorých najbližšie boli priamo v susedstve Voznice (Rudno na Hronom, Revište...).

Prvá písomná zmienka o obci Voznica, už spomína obec ako významné ekonomicko-dopravné centrum okolia. Pod názvom Goznucha sa spomína v zakladajúcej listine Beňadického opátstva z roku **1075**, danou uhorským kráľom Gejzom I., ktorou založil opátstvo Svätého Beňadika a ustanovil povinnosť odvádzať polovicu kráľovskej čiastky (voznického mýta) Beňadickému opátstvu.

V **trinástom storočí** sa Voznica spomína v záznamoch súdneho sporu o tretinu voznického mýta z roku 1226, ktorý viedol beňadický opát s tekovskými hradnými jobagiónmi. Listina je kúpnopredajnou zmluvou v ktorej šľachtici Pavel, Vít a Dobroslav, ktorí sú správcami Tekovského hradu, so súhlasom kráľa Ondreja II. predávajú svoje zeme Revište a Belú županovi Laustachovi za 50 hrivien zlata (12 kilogramov).

V **d'alšom období sa Voznica spomína v roku 1355** ako jeden z hraničných bodov pri vymedzení chotára mesta Nová Baňa v metačnej listine vydanej panovníkom Ľudovítom I. Veľkým. V tomto období už pravdepodobne patrila pod správu revíštského panstva, ktoré sa utvorilo v prvej polovici 13. storočia. Centrum panstva bolo na hrade Revište, pričom pod jeho správu patrili aj okolité obce. V súpise majetkov revíštského panstva z roku 1391 sa Voznica spomína ako Gozench, v roku 1414 dokonca pod označením Sazencha.

V roku **1558** sa Voznica spomína v urbárskom popise, ktorý udáva pozemkovú daň a mýtnu poplatky. Ústne podanie odvodzuje z tohto obdobia i **názov obce**. Bol odvodený od činnosti občanov – povozníctva, ale aj od prevozu na Hrone – Prievoznica, z toho pomenovania vznikol názov Voznica.

Na prelome 18. a 19. storočia sa obce priamo dotkla jedna významná udalosť. A to stavba, v tej dobe, najväčšieho banského diela na svete, **Dedičnej štôlne cisára Jozefa II.** Prerazenie dedičnej štôlne sa uskutočnilo 21. Októbra **1878**. Jej celková dĺžka je 16 583, 5 metra. Razenie si vyžiadalo plných 96 rokov prác a celkové náklady dosiahli sumu 4 599 023 zlatých a 49 grajciarov. Prerazením tejto štôlne sa však ročne ušetrilo 230 tisíc zlatých na odčerpávaní vody z banských diel štiavnického revíru. Gustáv Faller v príspevku Bergmaenisch geschitliche Darstellung des Kaisera Josefi II. Erstolens in Schemnitz uverejnenom v ročenke Berg und Hutmaenisches Jahrburg der k.k. Montan-Lehranstalten zu Leoben un Pribram, ročník 1859 píše, že Dedičná štôlna cisára Jozefa II. patrí k najväčším banským dielam sveta.

Udalosti **Prvej svetovej vojny** priniesli mnoho útrap aj obyvateľom Voznice, i keď boje územie obce priamo nezasiahli. Chlapí začali rukovať už v júli 1914 a z bojísk sa domov nevrátilo 14 vozníčanov a piati prišli ako trvalí invalidi.

Počas **Druhej svetovej vojny** na území obce prebiehali boje SNP. Voznica sa ocitla na kraji povstaleckého územia a na hlavnom ťahu pohronskej dolinou. Obranu územia mal riešiť príchod trnavskej vojenskej posádky "Dunaj", 1.septembra 1944. Tento útvar bol doplnený mužmi z Voznice, ktorí doň nastúpili v rámci mobilizácie. Bola vybudovaná obranná línia povstaleckého územia na čiare Voznická skala – Biely Kríž. Nemecké vojská zaútočili na našu obec 27. septembra 1944 v odpoľudňajších hodinách. Obyvateľstvo bolo v noci evakuované do Koliencia a Kamenného, kde zostalo viac ako týždeň. Po Novom roku 1945 Voznicu obsadzuje maďarská armáda, ktorá bola neskôr vystriedaná nemeckou. Boje v obci

prebiehali až do marca 1945. Voznica bola oficiálne oslobodená 6. Marca 1945, obyvatelia sa však z evakuácie vrátili až 30. Marca 1945 (Pajerský, Kalčoková, Zduchová, Konečná, 2015).

Rozsiahle zmeny v oblasti štátnej správy obec zasiahli **po roku 1946**. Z troch okresov Nová Baňa, Banská Štiavnica a Kremnica sa vytvoril okres Žiar nad Hronom, pod ktorého správu spadala aj obec Voznica. Obec bola z hľadiska osídlenia posúdená ako neperspektívna a bolo zastavené vydávanie stavebných povolení a tak jediná možnosť rozvoja bola v poľnohospodárskej oblasti (Valach, 1975).

Ďalším prelomovým obdobím bol rok **1989**, ktorý znamenal prechod z centrálne riadeného hospodárstva na trhové a otvorila sa tak cesta podnikateľským aktivitám v obci.

1.1.4 Demografická charakteristika

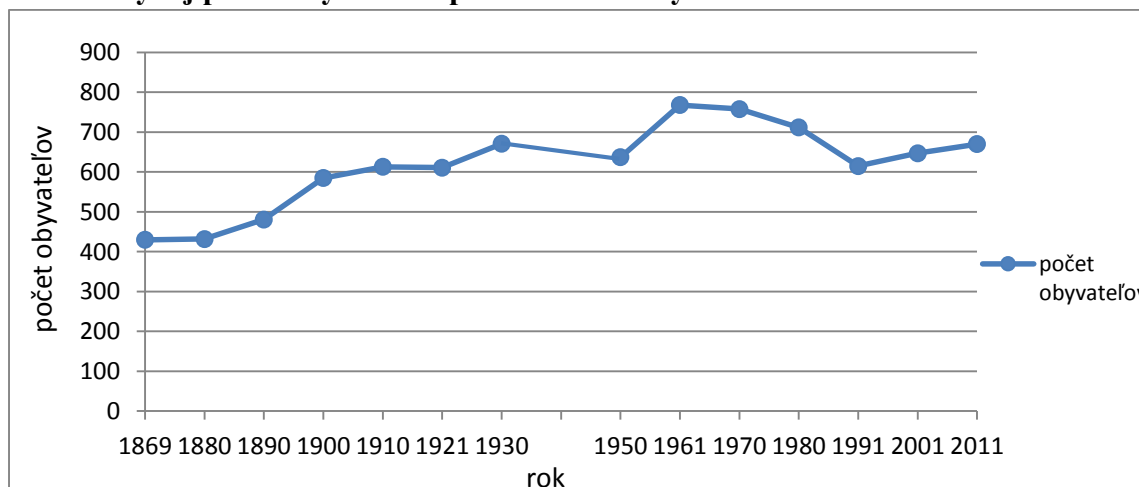
1.1.4.1 Ľudské zdroje

Obyvateľstvo tvorí súhrn všetkých ľudí na určitom území. U obyvateľov môžeme sledovať rôzne charakteristiky, o ktorých získavame informácie zo sčítaní. Za začiatok organizovaného štatistického výskumu na území Slovenska považujeme rok 1715, kedy bol v Uhorsku vykonaný celokrajinský súpis platcov daní. Odvtedy sa metódy a kvalita štatistického zisťovania zlepšili až do dnešnej podoby, kedy sa pri charakteristike obyvateľstva sleduje predovšetkým vývoj počtu obyvateľov, ich pohyby a zloženie.

Vývoj počtu obyvateľov

Súčasný stav obyvateľstva v obci Voznica je výsledkom dlhodobého a nerovnomerného vývoja, ktorý bol ovplyvňovaný meniacimi sa ekonomickými a sociálnymi podmienkami. Najstarším podrobným sčítaním obyvateľstva, ktoré sa zachovalo v použiteľnej forme, bol Súpis obyvateľstva Uhorska z roku 1869. Podľa záznamov mala obec Voznica v tomto roku 430 obyvateľov. Do súčasnosti sa odvtedy vykonalo ešte 13 sčítaní obyvateľstva, posledné v roku 2011, kedy žilo vo Voznici 670 obyvateľov (graf 1.).

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov podľa sčítaní obyvateľstva v rokoch 1869 - 2011

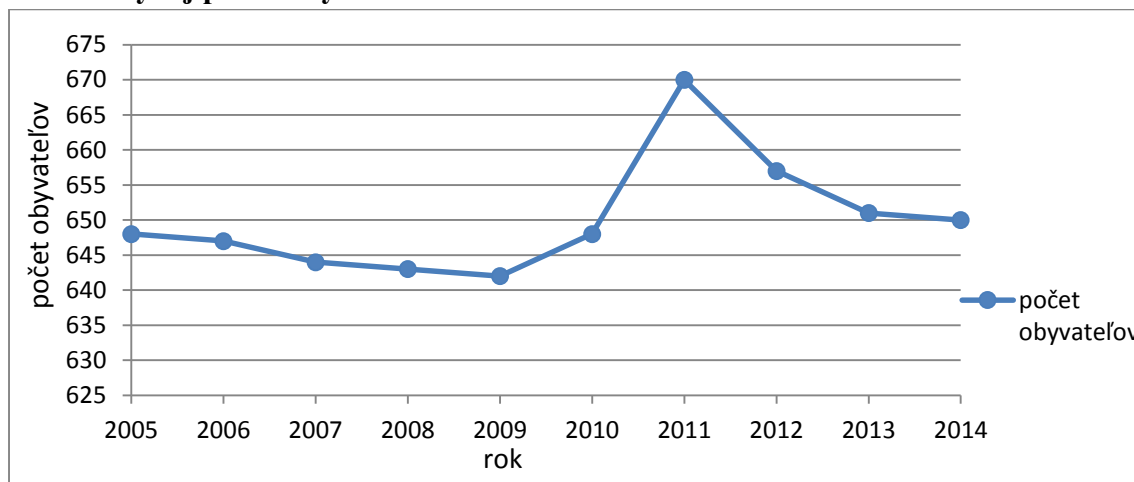

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, spracoval: Pajerský, 2015

Vývoj počtu obyvateľov môžeme rozdeliť do dvoch etáp. Prvá etapa je charakterizovaná obdobím nerovnomerného rastu a pretrvávala do roku 1930. Následne pozorujeme etapu striedania rastu a poklesu počtu obyvateľov. Najvýraznejšie obdobie poklesu počtu obyvateľstva pozorujeme v rokoch 1961 - 1991. Znižovanie a stagnácia počtu obyvateľov boli spôsobené svetovými vojnami a hospodárskou krízou, ktoré sa prejavili zvýšenou mortalitou a emigráciou. Neskôr, v období socializmu, bola obec označená za neperspektívnu, čo malo taktiež negatívny vplyv na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Po páde socialistického režimu môžeme vo vývoji počtu obyvateľstva opäť pozorovať nárast.

Graf 2: Vývoj počtu obyvateľov obce v rokoch 2005 - 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, spracoval: Pajerský, 2015

Vývoj počtu obyvateľov v poslednom desaťročí 2005 - 2014 môžeme rozdeliť na tri etapy (graf 2). Prvá etapa vývoja predstavuje obdobie poklesu počtu obyvateľov. V roku 2005 žilo v obci 651 obyvateľov, ktorých počet sa do roku 2009 mierne znížil na 642. Následne, v rokoch 2010 a 2011, pozorujeme etapu rastu, kedy počet obyvateľov stúpol zo 648 (2010) na 670 (2011). Dôvodom bola predovšetkým vysoká miera pôrodnosti. Odvtedy pozorujeme vo vývoji obyvateľstva tretiu etapu, kedy počet obyvateľov pozvoľna klesal na pôvodný stav. Hlavnou príčinou je zvýšená miera emigrácie. V súčasnosti (k 31. 12. 2014) žije v obci Voznica 650 obyvateľov. Celkovo sa teda počet obyvateľov za posledné desaťročie, aj napriek badateľným výkyvom, výrazne nezmenil.

Pohyb obyvateľstva

Zmeny v počte obyvateľov obce sú výsledkom vzájomného vzťahu prirodzeného a migračného pohybu. Prirodzený pohyb obyvateľstva pozostáva z pôrodnosti a úmrtnosti. Za posledných 10 rokov v obci Voznica prevláda počet úmrtí nad počtom pôrodov, čo vedie k starnutiu obyvateľstva (graf 3, tab. 3). Hrubá miera živorodenosti v obci sa za posledné desaťročie pohybuje v rozmedzí od 3,06 do 10,8 ‰, čo predstavuje podpriemerné hodnoty v porovnaní so Slovenskom. Dôvodom tejto nelichotivej situácie môžu byť rozvodovosť, posun sobášnosti do vysokého veku, uprednostňovanie osobných záujmov a kariéry pred rodinou a iné. Mortalitu (úmrtnosť) ovplyvňuje predovšetkým počet obyvateľov v poreprodukčnom veku. V období rokov 2005 - 2014 sa mortalita v obci pohybovala v rozmedzí 6,03 - 16,82 ‰.

Celkovo sa za toto obdobie v obci narodilo 41 detí a zomrelo 67 obyvateľov. Z tohto pohľadu je pre obec charakteristický prirodzený úbytok obyvateľstva.

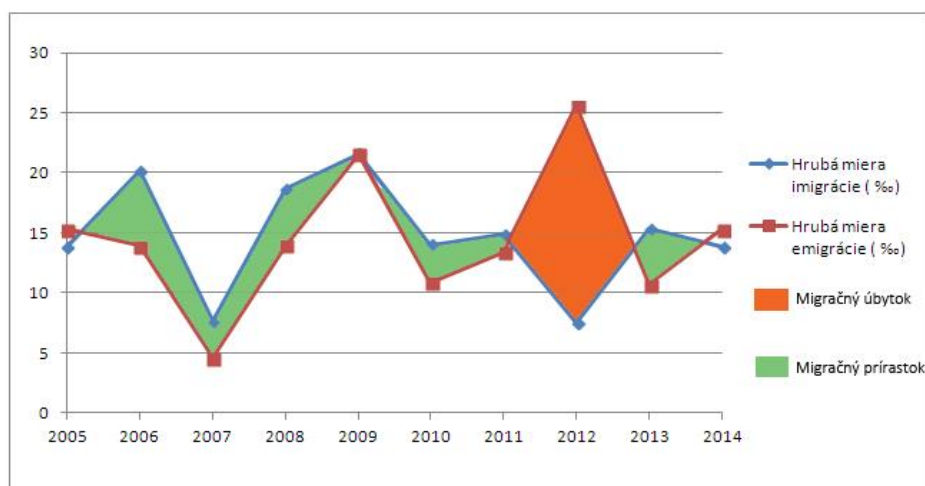
Graf 3: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2005 – 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, spracoval: Pajerský, 2015

Migračný pohyb vyjadruje pomer prisťahovaných a vystáňovaných obyvateľov. Za posledné obdobie 2005 - 2014 vo Voznici mierne prevláda počet prisťahovaných, čo pomáha zmierňovať prirodzený úbytok obyvateľstva (graf 4, tab. 3). Najväčší počet prisťahovaných je zaznamenaný v roku 2009, kedy sa do obce prisťahovalo 14 nových obyvateľov. Hrubá miera imigrácie sa v sledovanom období pohybovala v rozmedzí 7,54 - 21,6 ‰. Najviac obyvateľov (17) sa z obce vystáňovalo v roku 2012. Celkovo sa do našej obce za posledných desať rokov prisťahovalo 96 obyvateľov a vystáňovalo sa 95.

Graf 4: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2005 – 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, spracoval: Pajerský, 2015

Zo vzájomného vzťahu prirodzeného a migračného pohybu môžeme usúdiť celkový pohyb obyvateľov v obci (tab. 3). Za posledné desaťročie sa počet obyvateľov mení len nevýrazne a celkový počet obyvateľov sa pohybuje okolo 650 - 660. Najvyšší celkový prírastok pozorujeme v roku 2010, kedy v priebehu roka v obci pribudlo 6 obyvateľov.

Naopak, najviac obyvateľov ubudlo v roku 2012, kedy pozorujeme celkový úbytok 13 obyvateľov. V súčasnosti (2014) je pre pohyb obyvateľstva v obci charakteristický celkový úbytok.

Tabuľka 3: Počet a pohyb obyvateľstva v rokoch 2005 - 2014

rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
počet obyvateľov	Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 30.6.(1.7.) (Osoba)									
	651	643	651	642	648	642	670	663,5	654	650,5
	Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12. (Osoba)									
	648	647	644	643	642	648	670	657	651	650
prirodzený pohyb	Narodení (Osoba)									
	2	2	4	5	3	8	5	3	2	7
	Hrubá miera živorodenosti (‰)									
	3,07	3,11	6,14	7,79	4,63	12,46	7,46	4,52	3,06	10,76
prirodzený prírastok /úbytok	Zomretí (Osoba)									
	6	7	9	9	4	4	6	4	11	7
	Hrubá miera úmrtnosti (‰)									
	9,22	10,89	13,82	14,02	6,17	6,23	8,96	6,03	16,82	10,76
migračný pohyb	Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)									
	-4	-5	-5	-4	-1	4	-1	-1	-9	0
	Hrubá miera prirodzeného prírastku obyvateľstva (‰)									
	-6,14	-7,78	-7,68	-6,23	-1,54	6,23	-1,49	-1,51	-13,76	0
migračný prírastok /úbytok	Prisťahovaní na trvalý pobyt (Osoba)									
	9	13	5	12	14	9	10	5	10	9
	Hrubá miera imigrácie (‰)									
	13,82	20,22	7,68	18,69	21,6	14,02	14,93	7,5358	15,291	13,84
celkový prírastok /úbytok	Vysťahovaní z trvalého pobytu (Osoba)									
	10	9	3	9	14	7	9	17	7	10
	Hrubá miera emigrácie (‰)									
	15,36	14	4,608	14,02	21,6	10,9	13,43	25,622	10,703	15,37
celkový prírastok /úbytok	Migračné saldo (Osoba)									
	-1	4	2	3	0	2	1	-12	3	-1
	Hrubá miera migračného salda (‰)									
	-1,54	6,22	3,07	4,67	0	3,12	1,49	-18,09	4,59	-1,54
celkový prírastok /úbytok	Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)									
	-5	-1	-3	-1	-1	6	0	-13	-6	-1
	Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva (‰)									
	-7,68	-1,56	-4,61	-1,56	-1,54	9,35	0	-19,59	-9,17	-1,54

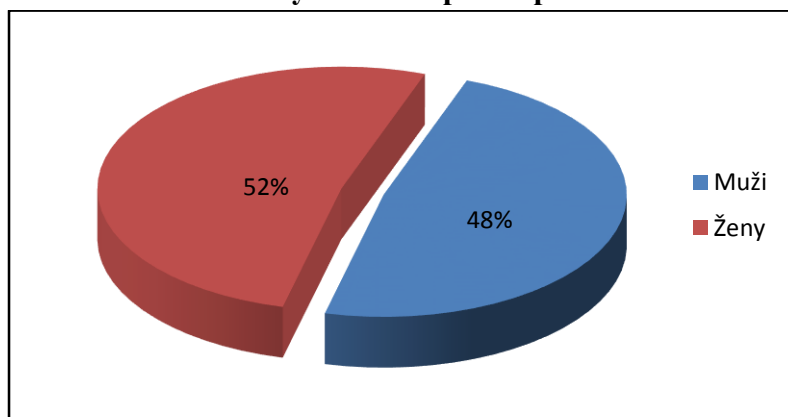
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, spracoval: Pajerský, 2015

Štruktúra obyvateľstva

Štruktúra obyvateľstva je významným znakom populácie, ktorý zasahuje do mnohých oblastí spoločenského života. Na štúdium štruktúry obyvateľstva sa v súčasnosti používa veľké množstvo rozličných znakov, analytických a interpretačných techník. Kritériá sa však najčastejšie zoskupujú do troch skupín. Štruktúru obyvateľstva charakterizujeme na základe biologických, kultúrnych a socioekonomických znakov.

V štruktúre obyvateľstva podľa pohlavia, v obci dlhodobo prevláda počet žien (52 %) nad počtom mužov (48 %). Aj napriek tomu, že chlapcov sa rodí viac, vo vyšších vekových kategóriách prevládajú ženy a v konečnom dôsledku sa dožívajú vyššieho veku (graf 5).

Graf 5: Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia v roku 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, spracoval: Pajerský, 2015

Podľa vekovej štruktúry malo v roku 2014 dominantné postavenie obyvateľstvo v produktívnom veku (15-64 rokov), ktoré predstavuje 73 % populácie (tab. 4). V porovnaní s rokom 2005 sa podiel obyvateľstva v tejto vekovej skupine zvýšil len o 3 %. Nepriaznivší vývoj však pozorujeme pri skupine predproduktívneho obyvateľstva (0-14 rokov). V roku

2005 bolo v predproduktívnom veku 16 % populácie, no v roku 2014 už len 11%. Tento proces úbytku obyvateľstva vo veku 0-14 rokov spôsobuje starnutie obyvateľstva a roku 2014 so 16 % zastúpením postupne začína prevládať poproduktívna (65 a viac rokov) skupina populácie nad predproduktívnu. Jednoducho povedané, prevláda počet dôchodcov nad mladistvými.

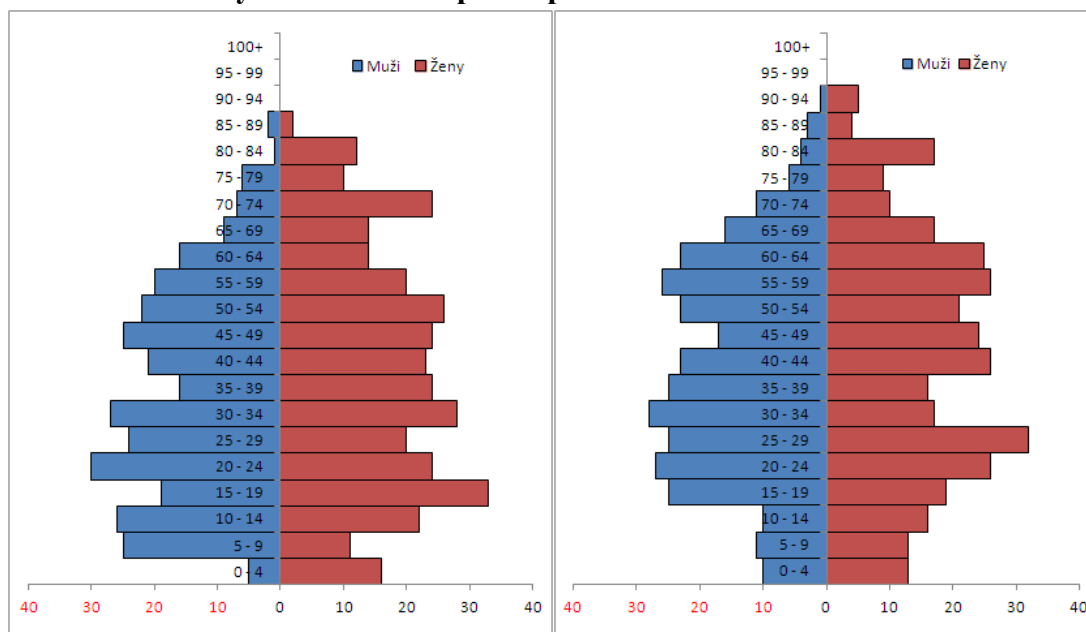
Tabuľka 4: Veková štruktúra obyvateľstva v rokoch 2005 a 2014

Rok	Počet obyvateľov	Predproduktívny vek		Produktívny vek		Poproduktívny vek	
		(0 - 14)		(15 – 54)		(65 a viac)	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
2005	648	105	16	456	70	87	14
2014	650	73	11	474	73	103	16

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, spracoval: Pajerský 2015

Štruktúru obyvateľstva podľa pohlavia a veku v rokoch 2005 a 2014 nám prehľadne zobrazuje veková pyramída (graf 6). Podľa jej tvaru môžeme určiť, či ide o progresívny, stacionárny alebo regresívny typ vekovej štruktúry. Pri porovnaní vekovej pyramídy z roku 2005 a z roku 2014 pozorujeme úbytok detskej zložky, čo je typický znak regresívnej vekovej štruktúry obyvateľov obce.

Graf 6: Štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia a veku v rokoch 2005 a 2014

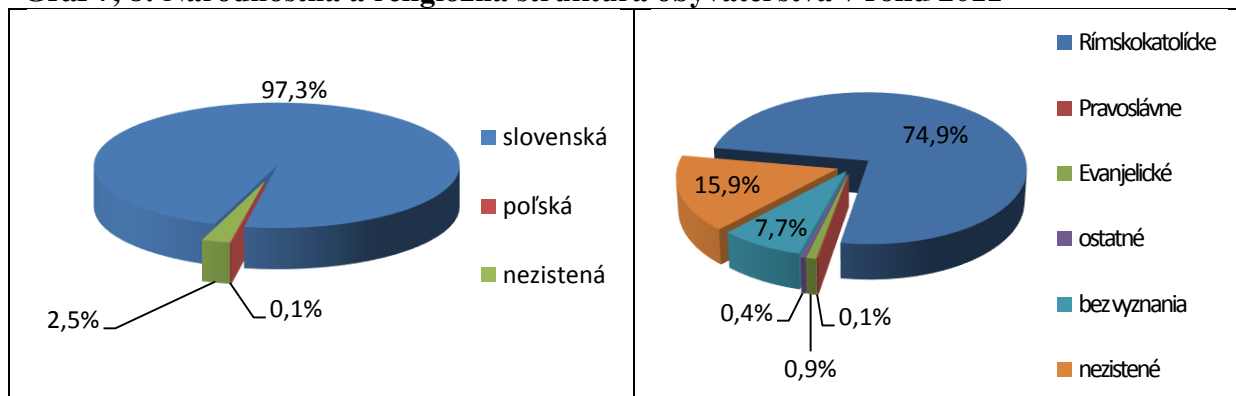
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, spracoval: Pajerský, 2015

Obec Voznica je národnostne homogénna a pri poslednom sčítaní obyvateľov v roku 2011 sa k slovenskej národnosti hlásilo 660 obyvateľov (97,3 %), jeden obyvateľ (0,1 %) sa hlásil k poľskej národnosti a 17 obyvateľov (2,5 %) bolo národnosti nezistených.

Z náboženského hľadiska sa 508 obyvateľov (74,9 %) hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu, 6 obyvateľov (0,9 %) je evanjelického a jeden obyvateľ pravoslávneho vyznania (0,1 %). Bez vyznania je 52 obyvateľov, čo predstavuje 7,7 % z celkovej počtu obyvateľov (graf 7,8).

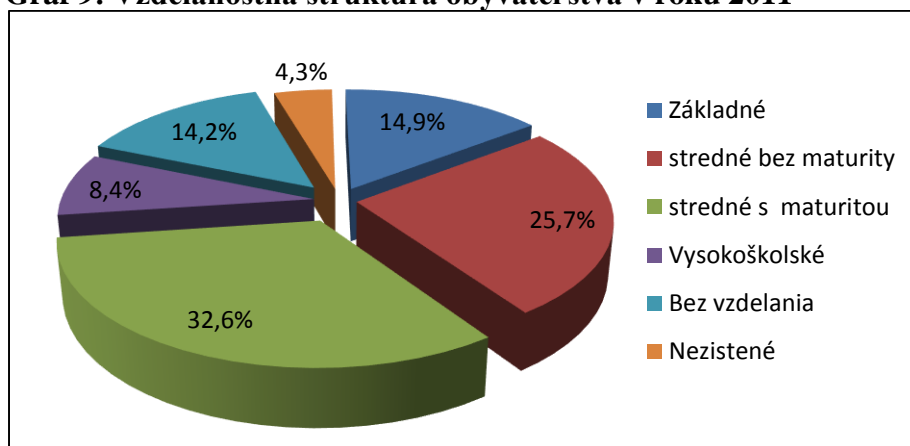
Graf 7, 8: Národnostná a religiózna štruktúra obyvateľstva v roku 2011

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, spracoval: Pajerský, 2015

Úroveň vzdelania je dôležitým faktorom rozvoja obce. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva ovplyvňuje uplatnenie sa na trhu práce a je výrazným podnetom pre príliv investícií. Podľa vzdelania prevažujú v obci obyvatelia so stredným vzdelaním s maturitou (32,6 %). Túto skupinu nasledujú obyvatelia so stredným vzdelaním bez maturity, ktorí majú zastúpenie 25,7%. Základné (primárne vzdelanie) v obci dosiahlo 14,9% obyvateľov a početná je i skupina bez vzdelania (14,2 %). V roku 2011 malo vysokoškolské vzdelanie len 8,4 % obyvateľov, no v súčasnosti sa však táto skupina značne rozrastá (graf 9).

Graf 9: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v roku 2011

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, spracoval: Pajerský, 2015

1.1.4.2 Sídlo

Štruktúra osídlenia v obci Voznica je výsledkom dlhodobého vývoja na ktorý vplývali geomorfologické pomery územia, historické udalosti a rôzne iné faktory rozhodujúce v období osídľovania. Obec je ako celok vsadená do krajinného prostredia priaznivo a kompaktné.

Podľa morfogenetického typu sídla môžeme obec charakterizovať ako potočnú radovú dedinu. Sídlo sa vyvíjalo pozdĺž osi potoka Richňava. Neskôr sa zástavba začala rozširovať aj mimo dolinu potoka Richňava a sídlo sa koncentrovalo pozdĺž druhej osi – hlavnej cesty (III/0658). Centrum obce sa vytvorilo v oblasti, kde sa potok Richňava križuje s hlavnou cestou. V súčasnosti je intravilán obce nepravidelného, pretiahnutého tvaru v smere severozápad – juhovýchod.

Prevažná časť objektov občianskej vybavenosti je sústredená v okolí centra obce. V oblasti križovatky hlavnej cesty III/0658 a cesty smerujúcej do doliny Richňava sa nachádza obecný úrad, pohostinské zariadenia, rímskokatolícky kostol, cintorín a dom smútku. Ďalšie objekty sa koncentrujú pozdĺž hlavnej cesty v južnom smere. Tu sa nachádza predajňa potravín, materská škola, športový klub, servis automobilov a iné.

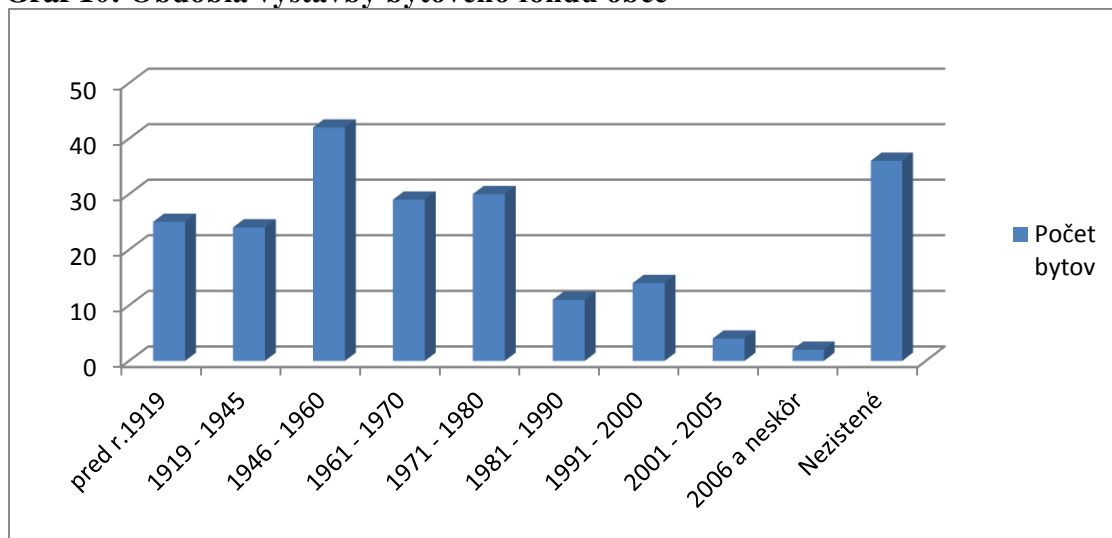
Domový a bytový fond pôvodnej zástavby je rozmiestnený pozdĺž potoka Richňava. Jednotlivé domy sa tu stavali na úzkych pozemkoch radených husto vedľa seba. Pre obec sú charakteristické murované trojizbové domy s dvojsovým priečelím (prednou fasádou domu), ktoré je väčšinou zakončené strieškou. Domy v minulosti boli charakteristické svojím tvarom - boli dlhé, miestnosti nasledovali za sebou, pričom obytné izby boli zväčša tri (u chudobnejších obyvateľov dve) – predná alebo čistá izba, kuchyňa, resp. pitvor s otvoreným ohniskom a zadná izba (mohla slúžiť aj ako komora). Stropy mali trámový charakter. K domu prináležal rozľahlý dvor a hospodárske budovy (chliev, komora, pivnica, letná kuchyňa). Vo dvoroch stáli samostatné maštale či šopy, ako aj kolesové studne. Takéto domy boli vystavané koncom 19. storočia a začiatkom 20. storočia. Na začiatku 20. storočia dostali viaceré priečelia domov secesné architektonické stvárnenia, boli členené lemom, okná mali ozdobné lišty (v niektorých prípadoch s klenbou) a vyznačovali sa výraznými korunnými rímsami. Na doskových štítoch boli vyrezávané buď iniciály stavebníka alebo rôzne symboly (kríž, hviezda). Strechy boli sedlové s tvrdou krytinou. Pôvodným stavebným materiálom bol kameň, neskôr sa používala pálená tehla.

Po roku 1945 sa začali stavať domy so štvorcovým pôdorysom, ktoré už nenadväzovali na pôvodnú architektúru. Výstavba sa formovala do uličnej zástavby, prevažne mimo potoka a Richňavskej doliny.

V roku 2011 sa v obci Voznica nachádzalo spolu 203 domov, v rámci ktorých bolo k dispozícii 211 bytov. Obývaných bytov bolo 195 a neobývaných 16. Podľa typu budovy bolo v roku 2011 evidovaných 172 bytov v budovách s jedným bytom, 22 bytov v budovách s dvoma bytmi a 17 bytov v budovách s tromi alebo viac bytmi. Obdobia výstavby bytového fondu nám zobrazuje graf 10.

Graf 10: Obdobia výstavby bytového fondu obce

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, spracoval: Pajerský, 2015

Pred rokom 1919 bolo vybudovaných 25 bytov, čo predstavuje 12 % z celkového počtu bytov v obci. V období 1919 – 1945 bolo vybudovaných 24 bytov (11 %). Rozmach výstavby bol zaznamenaný v období 1946 – 1960, kedy sa v obci postavilo 42 bytov (20 %). Vlna výstavby pokračovala aj v rozmedzí rokov 1961 – 1970 (29 bytov, 14 %) a 1971 – 1980 (30 bytov, 14 %). Od tohto obdobia pozorujeme vo výstavbe bytov v obci útlm. V rokoch 1981 – 1990 bolo v obci postavených len 11 bytov (5 %) a v období 1991 – 2000 to bolo 14 bytov, čo predstavuje 7% z celkového bytového fondu obce. Podľa obecných záznamov bolo v obci od roku 2001 vystavaných 6 bytov. Vek výstavby nebol zistený u 36 bytov (17 %).

V súčasnosti prebieha dokončenie prestavby budovy základnej školy na bytový dom, v ktorom bude dostupných 10 bytov. Staršie bytové domy sa nachádzajú aj na južnom okraji obce. V tejto lokalite stoja tri bytové domy vystavané v 80. rokoch a v každom sa nachádzajú štyri byty. V súčasnosti obec plánuje prípravu lokality Dolné lúky pre individuálnu bytovú výstavbu rodinných domov.

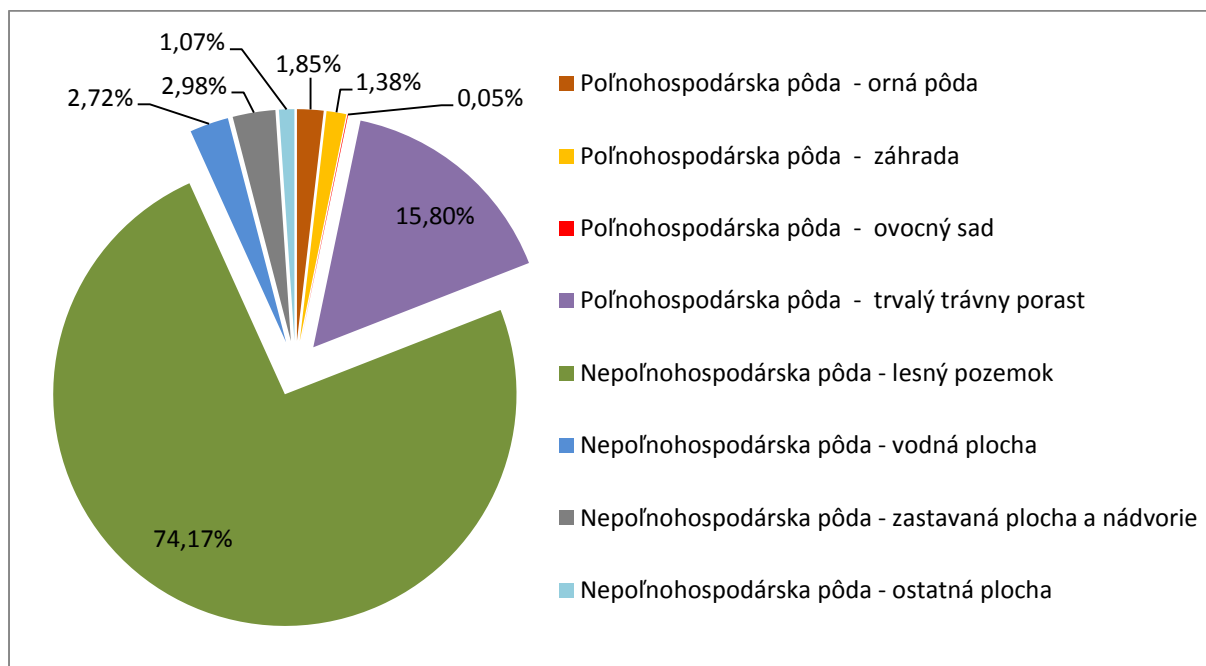

1.1.5 Ekonomická základňa

1.1.5.1 Štruktúra využitia krajiny

Územie obce Voznica a predovšetkým hornaté územia Vtáčnika a Štiavnických vrchov sú charakteristické svojou lesnatosťou. Z hľadiska využitia krajiny majú teda **Najväčšie zastúpenie z celkovej rozlohy pôdy (74 %) lesné pozemky**, ktoré zaberajú 1274,2 ha (graf 11., tab. 5). Bol to práve lesný závod vo Voznici, ktorý vznikol ako prvý v okrese. V súčasnosti spravujú lesné bohatstvo v obci Lesy SR - odštepny závod Žarnovica a Urbárske pozemkové spoločenstvo.

Graf 11: Štruktúra využitia pôdného fondu obce v roku 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, spracoval: Pajerský, 2015

Z poľnohospodárskej pôdy majú s rozlohou 271,4 ha najväčšie zastúpenie trvalé trávne porasty, ktoré zaberajú 16 % rozlohy obce. Menšie zastúpenie (2 %) má orná pôda s rozlohou 21,8 ha. To je dané charakterom územia a spôsobom obhospodarovania. Veľká časť poľnohospodárskej pôdy je využívaná ako pasienky pre chov hovädzieho dobytku či oviec a v súčasnosti väčšinu obhospodaruje samostatne hospodáriaci roľník Radovan Gonda – AGROJÁN s.r.o. Štruktúru využitia poľnohospodárskej pôdy dopĺňajú záhrady (23,6 ha) a ovocné sady (0,8 ha), ktoré obhospodarujú domáci obyvatelia.

Z nepoľnohospodárskej pôdy tvoria najväčšiu časť spomínané lesné pozemky (74 %). Podstatne menšiu časť (3%) zaberajú zastavané plochy a nádvoria s rozlohou 51,2 ha. Podobné zastúpenie (3 %) majú aj vodné plochy, ktoré zaberajú 46,7 ha. Miestny úsek rieky Hron i Voznický rybník obhospodaruje MO SRZ Žarnovica a potok Richňava spravujú Lesy SR. Štruktúru nepoľnohospodárskej pôdy dopĺňajú ostatné plochy s rozlohou 18,3 ha (1 %).

Tabuľka 5: Štruktúra využitia pôdneho fondu obce v roku 2014

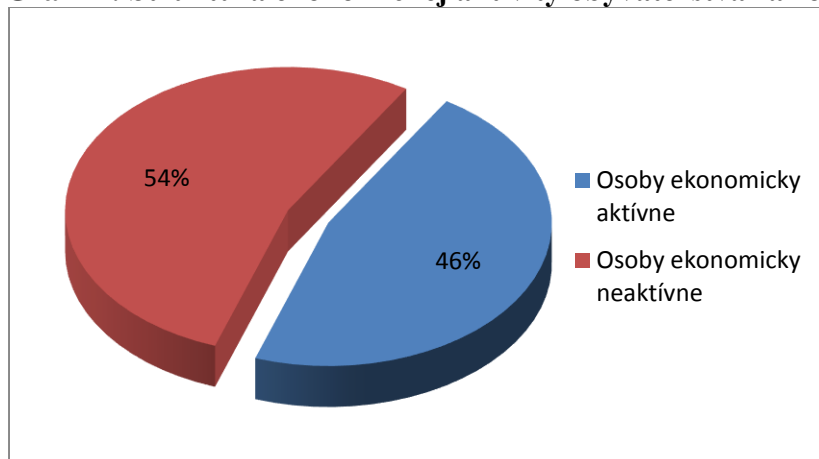
Formy využitia pôdneho fondu	Výmera pôdy (ha)
<i>Pol'nohospodárska pôda</i>	
Orná pôda	31,8
Záhrada	23,6
Ovocný sad	0,8
Trvalý trávny porast	271,4
<i>Nepol'nohospodárska pôda</i>	
Lesný pozemok	1274,2
Vodná plocha	46,7
Zastavaná plocha a nádvorie	51,2
Ostatná plocha	18,3
<i>Spolu</i>	1717,9

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, spracoval: Pajerský, 2015

1.1.5.2 Trh práce

Postavenie obyvateľstva na trhu práce môžeme vyjadrovať prostredníctvom ekonomickej aktivity, ktorá za zisťuje pri jednotlivých sčítaniach obyvateľstva. Podľa ekonomickej aktivity môžeme obyvateľstvo rozdeliť na dve základné skupiny – ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) a ekonomicky neaktívne obyvateľstvo (ENO). Podľa posledného sčítania v roku 2011 bolo v obci 311 (46 %) obyvateľov ekonomicky aktívnych a 359 (56 %) ekonomicky neaktívnych (graf 12).

Graf 12: Štruktúra ekonomickej aktivity obyvateľstva za rok 2011

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, spracoval: Pajerský, 2015

Štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva za rok 2011 nám zobrazuje tabuľka 6. **Ekonomicky aktívne obyvateľstvo** sú osoby vo veku od 15 rokov, ktoré patria medzi pracujúcich v civilnom sektore, nezamestnaných alebo príslušníkov ozbrojených zložiek. Vojaci vykonávajúci vojenskú základnú (náhradnú) službu sú v rámci EAO vykazovaní od roku 1997 (<http://www.statistics.sk/pls/elisw/utlData.htmlBodyWin?uic=80>, 2015). Podľa pohlavia prevláda v EAO počet mužov (56,3 %) nad ženami (43,7 %). Špecifickú podskupinu v EAO tvoria nezamestnaní. V roku 2011 bolo evidovaných 53 nezamestnaných, čo je v porovnaní s rokom 2001 len o 2 osoby viac. Môžeme konštatovať, že počet nezamestnaných

sa drží na relatívne stabilnej úrovni a aj napriek pretrvávajúcej hospodárskej kríze a prepúšťaniu nepozorujeme rapídne zvyšovanie ich počtu.

Tabuľka 6: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa pohlavia za rok 2011

Pohlavie	Osoby ekonomicky aktívne				
	spolu	%	z toho		
			osoby na materskej dovolenke	pracujúci dôchodcovia	nezamestnaní
Muži	175	56,3	1	3	21
Ženy	136	43,7	2	3	32
Spolu	311	100,0	3	6	53

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, spracoval: Pajerský, 2015

Ekonomicky neaktívne obyvateľstvo sú osoby, ktoré sú v sledovanom období bez práce, pretože sa pripravujú na povolanie, poberajú dôchodok, starajú sa o domácnosť, navštevujú rekvalifikačný kurz a z uvedených (prípadne ďalších) dôvodov aktívne nehľadajú zamestnanie. Rovnako sem patria osoby na rodičovskej dovolenke a osoby, ktoré majú záujem pracovať, ale zamestnanie si nehľadajú, pretože neveria, že si nájdu primeranú prácu (tzv. odradení). Do ukazovateľa sú zahrnuté aj osoby mladšie ako 15 rokov (<http://www.statistics.sk/pls/elisw/utlData.htmlBodyWin?uic=80>, 2015). S celkovým počtom 148 osôb, boli v roku 2011 najvýznamnejšou skupinou z ENO nepracujúci dôchodcovia. Od roku 2001 ich počet vrástol o 12 osôb. Opačný vývoj pozorujeme pri skupine detí do 16 rokov, ktorých počet sa znižuje. Kým v roku 2001 bolo v obci evidovaných 131 detí do 16 rokov, v roku 2011 to bolo už len 105. Pozitívnym javom je zvyšovanie početnosti v skupinách študentov stredných a vysokých škôl, čím dochádza k zvyšovaniu kvality ľudských zdrojov (tabuľka 7).

Tabuľka 7: Ekonomicky neaktívne obyvateľstvo podľa pohlavia za rok 2011

Pohlavie	Osoby ekonomicky neaktívne								
	spolu	%	Osoby na rodičovskej dovolenke	Nepracujúci dôchodcovia	Ostatní nezávislí	Osoby závislé			
						spolu	v tom		
							deti do 16 rokov	študenti stredných škôl	študenti vysokých škôl
Muži	145	40,4	0	50	5	71	53	12	6
Ženy	214	59,6	9	98	3	85	52	14	19
Spolu	359	100	9	148	8	156	105	26	25

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, spracoval: Pajerský, 2015

V odvetvovej štruktúre ekonomicky aktívneho obyvateľstva majú dominantné postavenie výrobné odvetvia (tabuľka 8). V lesníctve pracuje 6,11 % EAO, vo výrobe a spracovaní kovov 7,07 % a vo výrobe kovových konštrukcií 7,72 %. Väčšina obyvateľstva v týchto výrobných odvetviach za zamestnaním dochádza do blízkych miest. Z nevýrobných odvetví hospodárstva pracuje najviac obyvateľov v maloobchode (9, 32 % EAO). Aj toto odvetvie je charakteristické vysokou dochádzkou za zamestnaním. To je spôsobené tým že obec Voznica ako sídlo plní prevažne obytnú funkciu.

Tabuľka 8: Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti za rok 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby				
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania	% z EAO
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	7	3	10	9	3,22
Lesníctvo a ťažba dreva	15	4	19	18	6,11
Výroba potravín	2	1	3	2	0,96
Výroba kože a kožených výrobkov	0	1	1	0	0,32
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	7	2	9	8	2,89
Výroba výrobkov z gumy a plastu	1	0	1	0	0,32
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	2	1	3	3	0,96
Výroba a spracovanie kovov	14	8	22	22	7,07
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	13	11	24	19	7,72
Výroba elektrických zariadení	1	0	1	0	0,32
Výroba strojov a zariadení i. n.	5	3	8	4	2,57
Výroba nábytku	0	4	4	3	1,29
Iná výroba	1	2	3	2	0,96
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	1	2	2	0,64
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	1	0	1	1	0,32
Výstavba budov	2	1	3	3	0,96
Inžinierske stavby	1	0	1	1	0,32
Špecializované stavebné práce	14	1	15	13	4,82
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	6	7	13	9	4,18
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	12	17	29	22	9,32
Pozemná doprava a doprava potrubím	2	1	3	2	0,96
Skladové a pomocné činnosti v doprave	3	2	5	3	1,61
Ubytovanie	1	1	2	2	0,64
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	1	5	6	2	1,93
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	2	0	2	2	0,64
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	0	2	2	2	0,64
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	1	0	1	1	0,32
Právne a účtovnícke činnosti	1	2	3	1	0,96
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	5	1	6	5	1,93
Vedecký výskum a vývoj	1	1	2	2	0,64
Reklama a prieskum trhu	3	1	4	4	1,29
Bezpečnostné a pátracie služby	1	0	1	1	0,32
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	0	1	1	1	0,32
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	1	0	1	1	0,32
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	11	11	22	18	7,07
Vzdelávanie	3	16	19	16	6,11
Zdravotníctvo	3	8	11	11	3,54
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	0	1	1	1	0,32
Sociálna práca bez ubytovania	2	0	2	2	0,64
Činnosti členských organizácií	2	0	2	2	0,64
Ostatné osobné služby	0	2	2	2	0,64
Nezistené	27	14	41	22	13,18
Spolu	175	136	311	244	100,00

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, spracoval: Pajerský, 2015

Najväčšími zamestnávateľmi v okolí obce, kam za prácou dochádza aj väčšina obyvateľov sú: TUBEX SLOVAKIA, s.r.o., Neuman Aluminium Fließpresswerk Slovakia, s.r.o., či COOP Jednota, s.d. v Žarnovici. V Novej Bani sú najväčšími zamestnávateľmi miestneho obyvateľstva firmy Knauf Insulation, s.r.o. a CortizoSlovakia, a.s.

Aj napriek prevládajúcej obytnej funkcii môžu obyvatelia obce nájsť zamestnanie v mieste svojho bydliska. Tabuľka 9 zobrazuje vybrané pracovné príležitosti a podnikateľské subjekty v obci Voznica v roku 2015.

Tabuľka 9: Vybrané pracovné príležitosti a podnikateľské subjekty v obci Voznica v roku 2015

Meno podnikateľského subjektu (živnostníka)	Zameranie	Počet zamestnancov
AGROJAN s.r.o.	Poľnohospodárska výroba	2
VIA SERVIS s.r.o.	Oprava a údržba ciest a miestnych komunikácií	3
MP - B&B s.r.o.	Mlyn	5
ELZET BAR CAFE – Janka Laurová	Bar, kaviareň	1
Ján Daniel DAS	Autoservis	2
Pohostinstvo Peter Kršiak	Pohostinstvo	1
COOP Jednota, spotrebné družstvo	Maloobchod, predajňa rozličného tovaru	3

Zdroj: Interné materiály OcÚ Voznica, 2015, spracoval: Pajerský, 2015

1.1.5.3 Hospodárenie obce

Miestna samospráva sa na ekonomickom rozvoji obce podieľa prostredníctvom hospodárenia s majetkom a využívania disponibilných finančných prostriedkov. Možnosti ekonomického rozvoja sú ovplyvnené predovšetkým veľkosťou obce, od ktorej sa odvíja veľkosť príjmov, rozsah disponibilného majetku a ich štruktúra. Na rozvoj ekonomiky obce majú výrazný vplyv aj schopnosti samosprávneho manažmentu, ktorý rozhoduje o finančnom hospodárení a zabezpečuje získavanie Finančných príspevkov z grantových schém.

Celkový objem finančných prostriedkov, ktorými obec disponovala v roku 2014 bol 262 817 €. Najväčším zdrojom príjmov do obecného rozpočtu sú daňové príjmy, ktoré tvoria viac ako polovicu celkových príjmov. Podrobnejšiu štruktúru rozpočtových príjmov obce za obdobie 2008 až 2014 nám zobrazuje tabuľka 10.

Tabuľka 10: Štruktúra rozpočtových príjmov obce v EUR za roky 2008 – 2014

Príjmy	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
BEŽNÉ PRÍJMY							
Daňové príjmy	149 173	141 823	120 896	137 707	134 351	140 042	148 526
Nedaňové príjmy	9 294	7 071	4 535	5 789	4 720	6 449	44 430
Granty	47 301	28 746	55 850	41 265	29 078	6 051	45 821
Iné príjmy	6 207	33	64	3 340	3 542	3 532	1 126
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY	1 195		62 080		141	73 166	22 914
FINANČNÉ OPERÁCIE	4 979		13 752	4508	3 409	7 262	
Príjmy spolu	218 149	177 673	257 177	192 609	175 241	236 502	262 817

Zdroj: Interné materiály OcÚ Voznica, 2015 spracoval: Pajerský, 2015

Analýza rozpočtových výdavkov za obdobie rokov 2008 – 2014 poukazuje na to, že každoročne je najviac finančných prostriedkov vynaložených na vnútornú správu a školstvo (tabuľka 11). V sledovanom období dosiahli výdavky obce maximum v roku 2010.

Tabuľka 11: Štruktúra rozpočtových výdavkov obce v EUR za roky 2008 - 2014

Výdavky	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
BEŽNÉ VÝDAVKY							
Vnútorná správa	89 126	88 494	75 893	85 920	81 254	89 834	130 416
Kultúra a šport	31 269	18 919	14 725	16 751	12 534	18 997	26 562
Školstvo	74 387	66 387	89 470	75 337	67 888	37 693	40 208
Sociálna oblasť	3 120	3 319	1 696	1 234	543	127	200
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	7 384		70 069	9 530	5 682	80 406	31 931
Výdavky spolu	205 286	177 119	251 853	188 772	167 901	227 057	229 317

Zdroj: Interné materiály OcÚ Voznica, 2015 spracoval: Pajerský, 2015

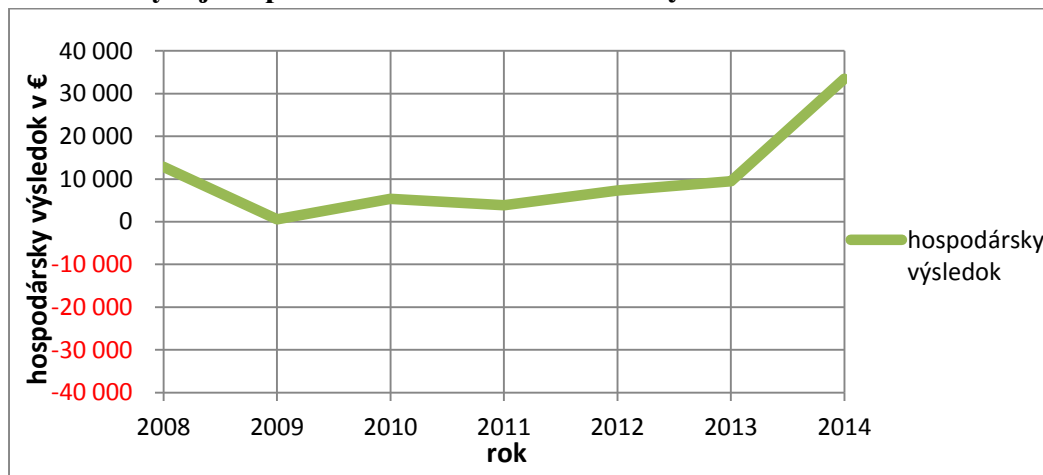
Celkovo môžeme hospodárenie obce v sledovanom období charakterizovať ako stabilné a prosperujúce. Výsledok hospodárenia obce za jednotlivé roky zobrazuje tabuľka 12 a graf 13. Pozitívne je, že hospodársky výsledok obce v sledovanom období nedosahuje záporné hodnoty. V rokoch 2009 – 2012 bolo hospodárenie obce vyrovnané až mierne plusové a ku koncu sledovaného obdobia dosahoval ročný hospodársky výsledok 33 500 €.

Tabuľka 12: Vývoj hospodárenia obce v EUR za roky 2008 - 2014

Vývoj rozpočtu	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
príjmy	218 149	177 673	257 177	192 609	175 241	236 502	262 817
výdavky	205 286	177 119	251 853	188 772	167 901	227 057	229 317
hospodársky výsledok	12 863	554	5 324	3 837	7 340	9 445	33 500

Zdroj: Interné materiály OcÚ Voznica, 2015 spracoval: Pajerský, 2015

Graf 13: Vývoj hospodárenia obce v EUR za roky 2008 - 2014

Zdroj: Interné materiály OcÚ Voznica, 2015 spracoval: Pajerský, 2015

1.1.6 Infraštruktúra

1.1.6.1 Sociálna infraštruktúra

Sociálnu infraštruktúru v obci tvoria zariadenia nekomerčnej sociálnej vybavenosti v oblasti školstva, kultúry či administratívy, ako aj zariadenia komerčnej vybavenosti, ktorú tvorí obchod a ostatné služby. Plochy a prevádzky občianskej vybavenosti sú lokalizované prevažne v centre obce s dobrou dopravnou dostupnosťou.

Základnú maloobchodnú vybavenosť v obci tvorí jedna predajňa rozličného tovaru COOP Jednota. Sortiment tovaru však plne nepokrýva potreby obyvateľstva, a preto je za nákupmi potrebné cestovať do Žarnovice.

Stravovacie a pohostinské služby v obci zabezpečujú dve prevádzky s nižším štandardom. Občerstvenie a zábavu ponúka tradičné Pohostinstvo Peter Kršiak. Doplnenie a spštenie pohostinským služieb zabezpečila nová prevádzka – ELZET Bar Cafe.

Vzdelávacie zariadenia v súčasnosti zastupuje inštitúcia materskej školy. Počet žiakov sa v období rokov 2008 až 2014 drží na stabilnej úrovni a materskú školu v súčasnosti navštevuje 14 detí. Základná škola musela byť v roku 2012, aj napriek úsiliu obecného úradu, pre nedostatok žiakov zrušená.

Zdravotnícke zariadenia sa v obci nenachádzajú. Zdravotnú starostlivosť zabezpečujú nemocnice v Žiari nad Hronom (26 km) a Leviciach (42 km). Ambulantnú starostlivosť zabezpečujú neštátne zdravotné strediská v Novej Bani (11 km) a Žarnovici (4 km), kde sa nachádzajú aj lekárne.

Kultúrne zariadenia môžeme rozdeliť do skupín cirkevného a svetského charakteru. Vo všeobecnosti tieto zariadenia slúžia na uspokojovanie kultúrnych potrieb obyvateľov ako i návštevníkov obce. V cirkevnom segmente dominuje Kostol sv. Kataríny Alexandrijskej z roku 1842. Nachádza sa na vyvýšenom pahorku v strede obce a návštevníkom je prístupný počas bohoslužieb, ktoré sa konajú každú nedeľu o 9:00. Kostol sa oplatí navštíviť predovšetkým počas slávnosti roľníckej nedele. Pôsobivá výzdoba je v kostole aj počas vianočných sviatkov, kedy je postavený betlehem a koná sa jasličková slávnosť. V období najväčšieho kresťanského sviatku – Veľkej noci, sa môžu veriaci pomodliť pri Božom hrobe.

V kultúrnom segmente svetského charakteru je najvýznamnejším zariadením kultúrny dom vybudovaný v rokoch 1976 – 1984, v ktorom do roku 2008 pôsobila aj obecná knižnica. V súčasnosti sa v kultúrnom dome organizujú rôzne kultúrno-spoločenské akcie, z ktorých je najvýznamnejšia regionálna súťažná prehliadka hudobného folklóru Spievam, spievaš, spievame.

Športové zariadenia sú v obci na vynikajúcej úrovni. Funguje tu Športový klub Voznica a taktiež Tenisový klub Richňava. Športový klub spravuje športový areál, v ktorom sa nachádza futbalové, volejbalové a multifunkčné ihrisko s umelým trávnikom. Súkromný tenisový kurt, ktorý v zime slúži ako klzisko spravuje Tenisový klub Richňava.

Zariadenia sociálnej starostlivosti v obci nie sú zastúpené, ale v rámci sociálnej starostlivosti obec zabezpečuje starostlivosť o odkázaných občanov (prioritne seniorov) formou opatrovateľskej služby a v podobe poskytovania a predaja obedov.

Administratívne zariadenia sú zastúpené obecným úradom, ktorý sa nachádza v centre obce v budove kultúrneho domu.

Medzi **ostatné zariadenia nevýrobných služieb** môžeme zaradiť požiarnu zbrojnicu, ktorú v súčasnosti spravuje obecný úrad. Svojho času v obci pôsobil aj dobrovoľný hasičský zbor, no v súčasnosti požiarnu ochranu zabezpečuje Hasičský a záchranný zbor Ministerstva vnútra SR, Žiar nad Hronom. Sprostredkovanie obchodu s poľnohospodárskymi surovinami a zvieratami prevádzkuje samostatne hospodáriaci roľník Radovan Gonda – AGROJÁN s.r.o.

Výrobné služby v obci reprezentuje firma Mlynprodukt - B&B. Ďalej do tejto skupiny môžeme zaradiť služby opravy a údržby motorových vozidiel, ktoré v obci ponúka Autoservis Ján Daniel. V oblasti opravy a údržby ciest a miestnych komunikácií v obci, aj v blízkom okolí, pôsobí firma Via Servis s.r.o. Montáž, rekonštrukciu a údržbu technických zariadení vykonáva Re-Mont V.K.P., s.r.o.

1.1.6.2 Technická a environmentálna infraštruktúra

Technická a environmentálna infraštruktúra je základnou podmienkou trvalo udržateľného hospodárskeho rozvoja obce. Táto infraštruktúra na jednej strane uľahčuje život obyvateľstvu a na strane druhej umožňuje rozvoj podnikateľských aktivít na území obce.

Elektrickú energiu do obce dodáva Stredoslovenská energetika, a.s. z transformovne 110/22 kV. Vzhľadom na vzrastajúcu spotrebu elektrickej energie môžeme konštatovať, že dnešné rozvody prestanú byť postačujúce a bude potrebné ich posilniť a rozšíriť.

Centrálny zdroj tepla sa v obci nenachádza a **domácnosti sa vykurejú samostatne** s využívaním kotlov ústredného kúrenia a iných zdrojov tepla na plyn, drevo, uhlie atď.

Plynofikácia obce je na rôznej úrovni, čo vyplýva jednak z dopytu obyvateľov a jednak z charakteru osídlenia. Niektoré domy sú pre nedostupnosť a neekonomickosť pripojenia z plynofikácie vylúčené. V hornej časti obce sa nachádza jedna regulačná stanica plynu. Plynofikácia obce v roku 2000 značne prispela k zvýšeniu kvality ovzdušia, pretože pri vykurovaní plynom nevzniká toľko škodlivín ako je tomu pri spaľovaní dreva alebo uhlia.

Pretože obec nemá vhodný zdroj pitnej vody, ktorý by bol schopný pokryť potreby obyvateľov a nie je vybudovaný ani vodovod, sú **domácnosti zásobované vodou z vlastných studní**. Hydrogeologický prieskum vykonávaný v predchádzajúcich rokoch zistil nevyhovujúcu výdatnosť prameňov pre dostatok kvalitnej pitnej vody.

Telekomunikačné služby v obci zabezpečuje telefónna ústredňa, ktorá patrí do Uzlového telefónneho obvodu Nová Baňa. Pokrytie signálom mobilných operátorov je v niektorých lokalitách nedostatočné, no v súčasnosti sa plánuje výstavba vysielača, ktorý by mal pokrytie signálom zlepšiť. V obci je vybudovaný vysielač pre bezdrôtové pripojenie na internet. Vzhľadom k tomu, že v obci nie je zavedená káblová televízia, väčšina domácností prijíma televízny signál cez digitálny satelit, prípadne internet.

Odkanalizovanie obce je zabezpečené prostredníctvom domových čističiek odpadových vôd (ČOV), ktoré sa postupne zavádzajú do každej domácnosti. Domové ČOV riešia čistenie splaškových odpadových vôd z napojených nehnuteľností. vyčistené vody sú odvádzané do existujúcej dažďovej kanalizácie do recipientu Richňava, alebo cez filtračnú vsakovaciu šachtu do spodných vôd.

Obec má zavedený separovaný **zber odpadu**, ktorého odvoz zabezpečuje Mestský podnik služieb Žarnovica, s.r.o. Vývoz komunálneho odpadu taktiež zabezpečuje Mestský podnik služieb na povolenú skládku Bzenica – Uhlisko. Nádoby z domácností sú

vyprázdnňované pravidelne každú stredu. Obec dva krát ročne zabezpečuje aj vývoz veľkoobjemových kontajnerov a zber nebezpečného odpadu

1.1.6.3 Dopravná infraštruktúra

Hlavné *cestné spojenie* s okolitými obcami zabezpečuje cesta III. triedy č. III/0658. Cesta začína na v obci Orovnica a prepája všetky obce pozdĺž Hrona, až po Žarnovicu, kde sa napája na cestu II. triedy č. II/ 428. Okrajom obce prechádza rýchlostná cesta R1. Najbližšie možné napojenie je vzdialené asi 3 km v meste Žarnovica. Obec má teda z hľadiska cestnej dopravy výbornú dopravnú polohu. Miestne obslužné komunikácie miestami nevyhovujú súčasným nárokom kladeným na kvalitu premávky. Niektoré úseky vyžadujú rekonštrukciu. V obci takmer úplne absentujú chodníky pre chodcov. Vybudovaný je len cca 50 m úsek v blízkosti obecného úradu. Výstavba ďalších chodníkov by zvýšila bezpečnosť cestnej premávky. V obci sa nachádza viacero parkovísk. Najväčšou kapacitou disponujú parkoviská pri dome smútku a predajni potravín.

Prímestskú autobusovú dopravu pre obec zabezpečuje SAD Zvolen s 21 spojmi do Žarnovice a 22 spojmi do Novej Bane. Na území obce sa nachádzajú štyri autobusové zastávky.

Súbežne s R1 cez obec prechádza *železničná trať* číslo 150 v smere Bratislava – Zvolen – Lučenec a Nové Zámky – Zvolen – Košice. Zo železničnej zastávky Voznica odchádza denne 14 spojov.

V nadväznosti na bezpečnosť dopravy sa v roku 2015 uskutočnila výmena *verejného osvetlenia*. Staré neónové osvetlenie bolo nahradené modernými LED svietidlami, ktoré majú výrazne nižšiu spotrebu elektrickej energie a dlhšiu životnosť. Osvetlenie verejných priestranstiev je tak v súčasnosti dostatočné.

Pre informovanie obyvateľstva je v obci vybudovaný *verejný rozhlas*. Pokrytie je v niektorých miestach nedostatočné. Údržba a rekonštrukcia bola vykonaná v roku 2009.

1.1.7 Cestovný ruch

Obec Voznica a jej okolie majú vďaka prírodným danostiam veľmi dobré predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Richňavská dolina a Štiavnické vrchy poskytujú výborné podmienky pre pešiu turistiku, cykloturistiku či rekreáciu.

Práve cykloturistika má pre rozvoj cestovného ruchu v obci najväčší potenciál. Richňavskou dolinou vedie málo frekventovaná a technicky nenáročná cestná komunikácia, zjazdna na horských alebo trekingových bicykloch. Cesta spája dolinu Hrona a bankoštavnické tajchy, ktoré sú v letných mesiacoch obľúbeným cieľom cyklistov. Táto komunikácia je u cyklistov veľmi obľúbená, avšak v súčasnosti nie je oficiálne vyznačená. V doline Richňavy sa nachádzajú i technicky náročnejšie trasy s potenciálnym využitím pre horskú cyklistiku, po ktorých sa dá dostať až na vrcholky týčiace sa nad dolinou odkiaľ sa ponúkajú nádherné panoramatické výhľady.

Pre peších turistov sú k dispozícii značené turistické trasy, ktoré taktiež vedú do Richňavskej doliny. Červená značka začína na ceste III. triedy č. III/0658 a turistov zavedie ku dvojkrížu na vrch Smrkáčik, kde sa nachádza informačná tabuľa o zaujímavostiach obce. Odtiaľ trasa pokračuje červenou značkou po severnom hrebeni Richňavskej doliny, cez prírodnú rezerváciu Kojatín až na Havránkovu lúku, kde sa križuje s modrou značkou. Tá

turistov smerom na sever zavedie do Hodruše-Hámrov a smerom na juh do doliny Suchá Voznica. Náročnosť trás sa líši podľa jednotlivých úsekov. Možno predpokladať, že v budúcnosti bude potrebné obnovenie turistického značenia, ktoré by zlepšilo orientáciu turistov na trasách

Lesy a lúky Vtáčnika a Štiavnických vrchov sú vyhľadávané domácimi i zahraničnými poľovníkmi. V oblasti žije veľké množstvo trofejnej poľovnej zveri. V Richňavskej doline sa nachádza muflónia zvernica.

Pre poznávací turizmus je k dispozícii nasledujúci komplex prírodných krás na pamiatkových objektoch:

- **Dedičná štôľňa Jozefa II.** (alebo Voznická dedičná štôľňa) s dĺžkou 16 538 metrov bola v období 18. a 19. storočia najväčším banským dielom na svete. S narastaním intenzity ťažby rúd v banskoštiavnickom revíri narastali aj problémy zabezpečovania pracovísk. Najväčšie problémy spôsobovalo vytápanie pracovísk podzemnou vodou, ktorej čerpanie bolo mimoriadne nákladné a mnohokrát i technicky náročné. V roku 1776 banskoštiavnický súd predložil výzvu na výstavbu dedičnej (odvodňovacej) štôľne, na ktorú mali ťažiarске spoločnosti predložiť svoje návrhy. Na zrealizovanie celého projektu sa počítalo s nákladom 1 085 429 zlatých a 40,5 grajciarov a predpokladalo sa, že dielo sa ukončí za 30 rokov. Slávnostné začatie prác sa začalo na cisárovi narodeniny 19. 3. 1782 o desiatej hodine dopoludnia. Začiatkové tempo razenia bolo nádejné, no postupne sa začali objavovať problémy so zlým vetraním a prítokmi banských vôd, čo si vynútilo prerušovanie prác. Namiesto plánovaných 30 rokov trvalo razenie dedičnej štôľne s väčšími i menšími prestávkami 96 rokov a jej dĺžka proti plánovaným 13 574 m dosiahla konečnú dĺžku 16 538 m. Dedičná štôľňa Jozefa II. tak patrí z meračského a technicko - organizačného hľadiska k úctyhodným dielam. Ústie štôľne sa nachádza severne od obce v areáli mlyna pod cestou III. triedy. Turistický potenciál s zatiaľ nevyužíva.
- **Kostol sv. Kataríny Alexandrijskej** z roku 1842 sa nachádza na vyvýšenom pahorku v strede obce. Návštevníkom je prístupný počas bohoslužieb, ktoré sa konajú každú nedeľu o 9:00. Cez pracovný týždeň sa bohoslužby konajú predovšetkým v utorok a piatok, v prípade cirkevných sviatkov aj v iné dni. Kostol sa oplatí navštíviť predovšetkým počas slávnosti roľníckej nedele. Výzdoba trvá týždeň a následne sa všetko ovocie a zelenina pozberá a rozdelí. Pôsobivá výzdoba je v kostole aj počas vianočných sviatkov, kedy je postavený betlehem a koná sa jasličková slávnosť. V období najväčšieho kresťanského sviatku - Veľkej noci, sa môžu veriaci pomodliť pri Božom hrobe.
- Starý **Voznický rybník** sa spomína už v roku 1747 ako „Alter Fisch Teich“. Rybník vo veľkosti 3,2 hektárov vznikol v rámci vodohospodárskeho systému v okolí Banskej Štiavnice. Jeho vody však neslúžili na pohon banských a úpravníckych zariadení, ale na chov rýb. Voznický rybník sa spomína aj v zápisoch z roku 1806, ktoré uvádzajú, že na Voznici bol rybník, v ktorom sa chovali kaprovité ryby. Rybník v súčasnosti spravuje Miestna organizácia Slovenského rybárskeho zväzu (MOSRZ), ktorá vznikla v roku 1921 v Žarnovici. Posledná väčšia úprava vodnej plochy sa uskutočnila v roku 1984. V súčasnosti rybník navštevuje mnoho rybárov, ktorí si vychutnávajú atmosféru

pokoijného prostredia. MO SRZ každoročne organizuje pre dospelých i deti rybárske preteky.

- **Hájovňa Slavkov** sa nachádza 5 km juhovýchodne od obce Voznica v srdci Richňavskej doliny. Na otvorenom priestranstve je dominantou mohutný Sekvojovec mamutí (*Sequoiadendron giganteum*), vysadený v roku 1905. Keďže ide o vzácny výskyt cudzokrajnej dreviny, exemplár je zaradený medzi chránené stromy s vedeckým, krajinárskym a estetickým významom. Sekvojovec je chránený od roku 1996, kedy mal obvod kmeňa 430 cm, výšku 30 m a priemer koruny 14 m. Vek stromu sa odhaduje na úctyhodných 90 rokov.
- Územie obce Voznica je tvorené členitým reliéfom, pre ktorý je typické striedanie hlbokých dolín a vysokých horských chrbtov. Ani jeden z najvyšších vrcholov v obci však nie je tak turisticky obľúbený ako **kopec Smrkáčik**. Svojou výškou 325 m n. m. nepatrí medzi veľikánov a so Štiavnickými vrchmi v pozadí pôsobí ako malý pahorok. Výnimočný je však hladko modelovaným reliéfom, výbornou dostupnosťou a absenciou vegetácie. Z jeho vrcholu sa ponúka nádherný výhľad na dolinu Hrona a blízke okolie. Smrkáčik je taktiež obľúbeným miestom pre rôzne oslavy a kultúrne podujatia počas roka. Od roku 2005 stojí na jeho vrchole **dvojkriž s pamätnou tabuľou**, ktorý bol postavený pri príležitosti osláv 930. výročia prvej písomnej zmienky o obci. Dvojkriž sa stal neoficiálnou dominantou obce. V roku 2014 bola na vrchole vybudovaná turistická besiedka a informačná tabuľa o zaujímavostiach v obci.
- Prijemné osvieženie pri turistickom výlete obcou ponúkajú **pramene a studničky** v okolitých horách, ktoré sú zdrojom vody aj v tých najsuchších obdobiach. Najznámejšou studničkou je **Gabrielka**. Nachádza sa asi 4 km od obce, proti prúdu potoka, v Richňavskej doline. Ústnym podaním sa zachovalo, že studnička bola postavená v roku 1908 majiteľom miestneho kameňolomu. V súčasnosti je prameň po rekonštrukcii, ktorú v roku 2012 realizoval dobrovoľník a nadšenec histórie Ján Filanda. V blízkosti studničky je vybudovaný drevený prístrešok s lavičkami a miesto je tak obľúbenou zastávkou cyklistov a turistov. Ďalšia menej známa studnička sa nachádza hlboko v Richňavskej doline, asi 7 km od obce. Studničku **Suchá Voznica** nájdeme v doline rovnomenného potôčika, ktorý je ľavostranným prítokom Richňavy. Studnička je udržiavaná a slúži ako zdroj vody pri túre dlhou dolinou Suche Voznice. Najdostupnejším prameňom je prameň na Mundlochu, ktorý sa nachádza priamo pri hlavnej ceste, 700 metrov od obce, v smere na Žarnovicu. Voda vyviera z hôrky Siakov, priamo nad ústím Dedičnej štôlne Jozefa II.
- **Prírodná rezervácia Kojatín** sa rozprestiera na severovýchodných svahoch Richňavskej doliny. Má rozlohu 68,6 ha a vyznačuje sa členitým vulkanickým reliéfom s výskytom veľkého počtu chránených a ohrozených druhov fauny a flóry. Na strmých svahoch rastú teplomilné dubiny a sutinové lesy, ktoré majú charakter pralesa.
- **V blízkom okolí obce Voznica** sa nachádza aj zrúcanina hradu Revište, losia farma Revište, Vodný raj Vyhne, banské pamiatky hodruškého a banskoštiavnického regiónu, kúpele Sklené teplice, Pohronské múzeum Nová Baňa, kláštor v Hronskom Beňadiku a iné turisticky zaujímavé miesta.

Spomínané turistické atraktivity však ako samostatný produkt cestovného ruchu nie sú postačujúce. Je potrebné zlepšiť ich propagáciu, vytvoriť súbory zaujímavostí a produktové balíky, ktoré zvýšia návštevnosť obce. Taktiež je potrebné zapracovať na sprístupnení Dedičnej štôlne Jozefa II. či vyznačení a dobudovaní cyklotrás v Richňavskej doline.

Pre efektívne využitie potenciálu obce pre rozvoj cestovného ruchu je potrebné aby sa dobudovali chýbajúce ubytovacie a stravovacie kapacity. Takéto zariadenia by predĺžili čas, ktorý návštevník strávi v obci a v konečnom dôsledku by zvýšili príjmy z cestovného ruchu.

1.1.8 Kultúrny a komunitný život

Počas roka žije obec Voznica množstvom kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré nadväzujú na ľudové tradície. Na organizácii podujatí sa v najväčšej miere podieľa obecné zastupiteľstvo a starosta obce, ktorých aktivity dopĺňa športový klub a rôzne iné spolky pôsobiace v obci. Pravidelne organizované podujatia nielen posilňujú vzťahy v obci ale lákajú aj návštevníkov. Vybrané podujatia organizované v roku 2015 zobrazuje tabuľka 13.

Významným kultúrnym podujatím, ktoré sa v obci organizuje každé dva roky je regionálna súťažná prehliadka hudobného folklóru s názvom Spievam, spievaš, spievame. Táto tradícia vznikla v roku 1985, kedy sa konal prvý ročník prehliadky. Zásluhou Pohronskeho osvetového strediska v Žiari nad Hronom a obce Voznica si diváci majú možnosť pripomenúť tradičnú umeleckú tvorbu v podobe ľudových piesní a tancov. Súťaž má niekoľko kategórií, ktorých víťazi postupujú do krajského kola. Ide o kategórie spevákov ľudových piesní, speváckych skupín, hráčov na ľudové hudobné nástroje a sólistov tanečníkov.

Tabuľka 13: Vybrané kultúrne podujatia v obci Voznica v roku 2015

Mesiac	Podujatie	Miesto konania	Organizátor
Február	Fašiangový sprievod a Fašiangová zábava	Kultúrny dom	ŠK Voznica FS Dolinka
	Detský karneval	Kultúrny dom	Poslanci OZ
Apríl	Stavanie mája	Celá obec	Poslanci OZ
Máj	Deň víťazstva nad fašizmom Oslobodenie obce	Relácia v miestnom rozhlase	Starosta obce
	Deň matiek	Kultúrny dom	Poslanci OZ FS Dolinka
Júl	Hurá prázdniny	Areál Športového klubu	Poslanci OZ
August	Oslavy 940. výročia prvej písomnej zmienky	Celá obec	Poslanci OZ FS Dolinka
	Výročie SNP	Areál Športového klubu	Poslanci OZ FS Dolinka
	Deň ústavy SR	Celá obec	Poslanci OZ FS Dolinka
November	Katarínska hodová zábava	Kultúrny dom	ŠK Voznica
December	Mikulášska slávnosť	Kultúrny dom	Poslanci OZ

Zdroj: Interné materiály OcÚ Voznica, 2015 spracoval: Pajerský, 2015

Na organizácii podujatí obec spolupracuje s viacerými komunitnými spolkami, ktoré v obci pôsobia. V oblasti kultúry a zachovávaní kultúrnych tradícií pôsobí Folklórny súbor Dolinka, ktorý vznikol v roku 1984. Okrem domácich vystúpení súbor reprezentuje obec na speváckych súťažiach a folklórnych prehliadkach. Od roku 1994 svoju činnosť rozvíja aj detský folklórny súbor. Okrem dlhoročnej tradície súboru Dolinka funguje vo Voznici aj spevácky súbor Richňavská seniorka, ktorý vznikol v roku 2008. Vystupuje na rôznych podujatiach nielen v našej obci, ale aj v rámci činnosti Základnej organizácie jednoty dôchodcov. Okrem toho sa súbor zúčastňuje aj na rôznych regionálnych prehliadkach a súťažiach.

V oblasti športu je od roku 2001 aktívny Športový klub Voznica, ktorý nahradil dovtedy fungujúcu TJ Voznica. V súčasnosti má ŠK Voznica jedno mužstvo prípravky a jedno družstvo dospelých, ktoré v sezóne 2014/2015 pôsobilo v V. lige. Po roku mužstvo z V. ligy vypadlo a v aktuálnej sezóne 2015/2016 bude hrať Oblastné majstrovstvá oblastného futbalového zväzu Žiar nad Hronom.

Okrem spomínaných spolkov pôsobia vo Voznici aj ďalšie, ako napríklad združenie miestnych rybárov, poľovníkov či chovateľov holubov. Pravidelné stretnutia organizuje aj Jednota dôchodcov.

1.1.9 Environmentálne pomery

Životné prostredie je všetko okolo nás, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja. Jeho zložkami sú najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda a organizmy (Zákon č.17/1992). Obec Voznica ponúka svojim obyvateľom a návštevníkom pomerne priaznivé životné prostredie, ktoré je však potrebné aj naďalej zveľaďovať a zachovať ho aj pre ďalšie generácie. Kvalitu životného prostredia charakterizujeme na základe stavu jednotlivých zložiek a výskytu rizikových faktorov

Kvalita ovzdušia

Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza v Žiari nad Hronom. Väčšina územia obce má len minimálne znečistené ovzdušie. Ako mierne znečistené môžeme charakterizovať len údolie Hrona. Aj keď sa na území obce nenachádzajú veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia, emisie sa rozširujú z okolitých priemyselných závodov v Žarnovici a Novej Bani. Znečisťujúcimi látkami sú hlavne oxid siričitý, oxidy dusíka a tuhé znečisťujúce látky. Doba zotrvania týchto látok v ovzduší je niekoľko dní, preto môžu byť v atmosfére prenesené na veľkú vzdialenosť. Najvýznamnejším znečisťovateľom je Knauf Insulation, s.r.o. Nová Baňa. Ďalej kvalitu ovzdušia v obci ovplyvňujú domácnosti vykurované tuhým palivom a mobilné zdroje znečistenia - cestná doprava.

Kvalita vody

Priamo cez obec preteká potok Richňava, ktorý je spolu a viacerými menšími vodnými tokmi v správe Lesov SR. Tieto dosahujú dobrý chemický a veľmi dobrý ekologický stav. V obci nie je vybudovaná kanalizácia a v minulosti bol splaškovými odpadovými vodami znečisťovaný predovšetkým potok Richňava. Tento stav sa podarilo zlepšiť budovaním domových ČOV. Všetky vodné toky na území obce spadajú do povodia Hrona. Miestny úsek

Hrona č. 007, ktorý preteká okrajom intravilánu obce, je zaradený medzi vodohospodársky významné toky. Kvalita vody v tomto úseku nedosahuje dobrý chemický stav a ekologický stav je priemerný (Klinda, Lieskovská a kol., 2014). Znečistenie pochádza z priemyselných závodov a poľnohospodárskej činnosti na hornom toku. Na Hrone v území obce bola v roku 2006, v súvislosti s výstavbou R1, realizovaná prekládka koryta, čím došlo k čiastočnému zhoršeniu odtokových pomerov. Na upravenom koryte sa v budúcnosti plánuje výstavba malej vodnej elektrárne.

Kvalita pôdy

Po nadmernom využívaní pôd a intenzifikácii poľnohospodárstva v posledných desaťročiach sú v súčasnosti poľnohospodárske pôdy v obci využívané spôsobom ekologického poľnohospodárstva. Rozšírený je predovšetkým pasienkársky chov dobytká. Ústup rastlinnej výroby spôsobil zlepšenie kvality pôdneho fondu. Potenciálnym ohrozujúcim faktorom pôdy zostáva vodná erózia. Tá pôsobí predovšetkým na odlesnených svahoch, kde vegetačný pokryv nevládze plniť svoju pôdoochrannú funkciu. Pôdy v obci Voznica môžeme v súčasnosti z hľadiska kvality charakterizovať ako nekontaminované, prípadne mierne kontaminované (Bohuš, Klinda, 2010). Medzi hlavné rizikové prvky, ktoré znečisťujú pôdu, zaraďujeme ťažké kovy, pochádzajúce z priemyselnej a banskej činnosti v okolí (Hodruša – Hámre). Pôdy, ktoré boli kontaminované v minulosti, si pomerne dlho udržiavajú nepriaznivý stav a odbúravanie rizikových prvkov je len veľmi pozvoľné.

Kvalita vegetácie

Najlepším ukazovateľom celkového ekologického stavu krajiny je práve vegetácia, ktorá ako prvá odráža negatívne alebo pozitívne zmeny v kvalite životného prostredia. Nezastupiteľnú ekologickú, hygienickú, estetickú a ochrannú funkciu majú lesy, ktoré pokrývajú väčšinu územia obce. Pri správnom hospodárení pomáhajú zlepšovať estetický ráz krajiny a výrazne eliminujú škodlivé vplyvy ako hlučnosť, prašnosť, prípadne znečistenie vzduchu. V druhovom zložení prevažuje buk, hrab a dub doplnený javormi a jedľami. Lesné porasty môžeme z hľadiska zdravotného stavu charakterizovať ako zdravé. Miestami sa však začínajú objavovať prvotné známky poškodenia.

Kvalita horninového prostredia

Horninové prostredie v obci je narušované predovšetkým činnosťou človeka. Banská činnosť v minulosti ovplyvnila kvalitu horninového prostredia v obci len mierne. Pozostatkom éry baníctva sú odvodňovacie štôlne a antropogénne tvary reliéfu ako haldy a kopy. Riziko predstavuje možný vznik závalov v neudržiavaných dedičných štôlnach. Výraznejší vplyv na horninové prostredie v obci mala nedávna ťažba zeminy v lokalite pod Siakovom na severovýchodnom okraji obce, ktorá spôsobila zosilnenie erózie a vznik zosuvov. Na horninové prostredie mala vplyv aj výstavba rýchlostnej cesty R1, kvôli ktorej musela byť uskutočnená prekládka koryta Hrona, čo spôsobilo zmenu v ukladaní riečnych sedimentov.

Rizikové faktory v životnom prostredí

Významným rizikovým faktorom, ktorý vplýva na životné prostredie v obci je rýchlostná cesta R1, ktorá má v dôsledku hluku z automobilovej dopravy negatívny vplyv na

obyvateľstvo. V tejto súvislosti prebieha vyhodnocovanie strategických hlukových máp a akčných plánov ochrany pred hlukom pre všetky diaľnice a rýchlostné cesty v správe Národnej diaľničnej spoločnosti. Čo sa týka miestnych komunikácií, tie sú menej frekventované a doprava na nich nemá výraznejší vplyv na životné prostredie v obci.

Ďalším rizikovým faktorom je prašnosť, ktorá vzniká v súvislosti s ťažbou zeminy. Negatívny vplyv prašnosti na životné prostredie v okolí zemníka pozorujeme predovšetkým v suchších obdobiach.

Z hľadiska nakladania s odpadmi realizuje obec okrem odvozu komunálneho odpadu aj separovaný zber PET fliaš, skla a papiera. Pravidelne sa realizuje aj odvoz nebezpečného odpadu. Rizikový faktor môžu tvoriť občasne sa vyskytujúce čierne skládky, ktoré musí obec na vlastné náklady odstraňovať. Povodne pôsobili ako rizikový faktor v životnom prostredí hlavne v minulosti, keď sa pravidelne vylievali vody miestneho potoka alebo Hrona. V súčasnosti prebieha projekt ochrany pred povodňami, vďaka ktorému sa vyčistilo a opravilo koryto potoka. Stále však zostáva riziko prívalových povodní na menších jarkoch a potôčikoch, ktoré v prípade veľkého úhrnu zrážok nedokážu nahromadenú vodu odvádzať, tak ako sme tomu boli svedkami v nedávnej minulosti.

1.2 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je jedna z najčastejšie používaných štandardných metód v oblasti regionálneho rozvoja a politiky strategického plánovania. Tvorí východisko pre formulovanie smerov budúceho rozvoja, strategických cieľov a aktivít, ktoré budú viesť k ich naplneniu. Predstavuje jednoduchú a objektívnu, no zároveň rozsiahlu charakteristiku. Analýza umožňuje vzájomné porovnanie vnútorných silných (strenghts) a slabých (weaknesses) stránok a vonkajších príležitostí (opportunities) a ohrození (threats). Obsah SWOT analýzy poskytuje poznatky o faktoroch, ktoré je možné využiť v prospech rozvoja obce a naopak, ktoré pôsobia negatívne a rozvoj brzdia (tabuľka 14).

Silné stránky zahŕňajú konkurenčné výhody obce v rôznych rozvojových oblastiach. Slabé stránky sú pre obec bezprostredne ohrozujúce a limitujúce.

Príležitosti vyjadrujú možnosti a potenciál rozvoja a hrozenia predstavujú riziká vonkajšieho prostredia. Obe zložky majú len pravdepodobný vplyv na rozvoj územia.

Tabuľka 14: SWOT analýza obce Voznica

SILNÉ STRÁNKY (strenghts)	SLABÉ STRÁNKY (weaknesses)
Poloha a prírodné prostredie	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dopravná poloha a dostupnosť (železnica, rýchlostná cesta) ➤ Turisticky atraktívny reliéf ➤ Blízkosť rieky Hron ➤ Vysoká lesnatosť ➤ Atraktívny vrch Smrkáčik 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedobudovaná protipovodňová ochrana na Hrone ➤ Slabo využívaný prírodný potenciál ➤ Zarastanie lúk náletovými drevinami ➤ Nevyužívané vrty minerálne vody v Richňavskej doline

Ľudské zdroje	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktívne pôsobenie spolkov ➤ Homogénna národnostná a religiózna štruktúra ➤ Zapojenie nezamestnaných do aktivačných prác ➤ Vzťah k folklóru a zachovávaní tradícií ➤ Bohatá história ➤ Partnerstvo s obcou Malá Roudka ➤ Rast počtu vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nízka natalita ➤ Starnutie obyvateľstva ➤ Nedostatočná kvalifikácia dlhodobo nezamestnaných ➤ Nezáujem určitých skupín obyv. o dianie v obci ➤ Nízka spolupatričnosť obyvateľstva ➤ Nízky počet pracovných miest v obci ➤ Emigrácia mladého obyvateľstva
Hospodárska základňa	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dlhodobé kladné výsledky hospodárenia obce ➤ Zrekonštruované nehnuteľnosti vo vlastníctve obce ➤ Nehnuteľnosti pre realizáciu podnikateľských aktivít ➤ Rozvinutá poľnohospodárska výroba ➤ propagácia a marketing obce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Slabo využívaný prírodný a kultúrno-historický potenciál ➤ Nízky počet väčších podnikateľských subjektov ➤ Nedostatočná podpora cestovného ruchu ➤ Absencia ubytovacích a stravovacích zariadení
Infraštruktúra a občianska vybavenosť	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Protipovodňová ochrana na potoku Richňava ➤ Nové LED osvetlenie obce ➤ Úplná plynofikácia obce ➤ Odkanalizovanie obce prostredníctvom domových ČOV ➤ Športové areály ➤ Značené turistické trasy ➤ Dostupné telekomunikačné služby a Wi Fi internetové pripojenie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nevybudovaná železničná zastávka ➤ Nedostatok chodníkov na cestných komunikáciách ➤ Neúplná rekonštrukcia kultúrneho domu ➤ Chýbajúce napojenie na káblovú televíziu a internet ➤ Nevybudovaný verejný vodovod ➤ Nedostatočná úroveň sociálnych služieb ➤ Nedostatočná dažďová kanalizácia
Životné prostredie	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kvalitné životné prostredie ➤ Separovaný zber odpadu ➤ Územie bez environmentálnych záťaží 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Znečistené verejné priestranstvá v niektorých častiach obce ➤ Nízka miera postihu znečisťovateľov ŽP ➤ Nevybudovaný zberný dvor
PRÍLEŽITOSTI (opportunities)	OHROZENIA (threats)
Poloha a prírodné pomery	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Využitie prírodného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu ➤ Využitie Richňavskej doliny ako cyklistickej trasy ➤ Potenciál pozemkov v blízkosti Hrona na 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedobudovaná protipovodňová ochrana na Hrone ➤ Hlučnosť a prašnosť z rýchlostnej cesty R1 ➤ Erózia pôdy v dôsledku ťažby zeminy ➤ Povodne na menších jarkoch v dôsledku

vybudovanie vodáckej základne ➤ Rozvoj ekologického poľnohospodárstva	prívalových dažďov
Ľudské zdroje	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Novými informačnými kanálmi zapojiť obyvateľov do rozvoja obce ➤ Vzbudenie záujmu o život v obci prostredníctvom kolaudácie bytového domu ➤ Podpora vzdelávania dlhodobo nezamestnaných ➤ Obnovenie činnosti zaniknutých spolkov 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pokračujúci nepriaznivý demografický vývoj ➤ Rastúca dlhodobá nezamestnanosť ➤ Nedostatok pracovných miest v okolí obce ➤ Pretrvávajúca legislatíva, ktorá zvýhodňuje ekonomicky neaktívne obyvateľstvo voči ekonomicky aktívnemu ➤ Pretrvávajúca neprispôsobivosť marginalizovaných skupín obyvateľstva
Hospodárska základňa	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora ekonomických aktivít v oblasti CR ➤ Členstvo obce v združeniach podporujúcich regionálny rozvoj ➤ Vybudovanie malej vodnej elektrárne na Hrone ➤ Príchod nových podnikateľských subjektov do obce ➤ Zvýšenie návštevnosti podujatí ➤ Využitie doterajších skúseností s čerpaním EŠIF 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedostatok financií na rozvoj obce ➤ Nezáujem podnikateľov o rozvíjanie nových podnikateľských aktivít v obci ➤ Nízka motivácia pre rozvoj obce
Infraštruktúra a občianska vybavenosť	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dobudovanie turistickej infraštruktúry ➤ propagácia prírodných a kultúrno-historických pamiatok ➤ Rozšírenie možností športovania ➤ Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice ➤ Vytvorenie priestoru pre výstavbu rodinných domov ➤ Čerpanie finančných prostriedkov na rekonštrukciu infraštruktúry prostredníctvom Miestnej akčnej skupiny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pokračujúci nezáujem turistov o návštevu obce ➤ Chátranie neobývaných rodinných domov ➤ Povodne z prívalových dažďov ➤ Nedostatok finančných prostriedkov ➤ Klesajúca kvalita cestných komunikácií
Životné prostredie	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvýšenie environmentálnej uvedomelosti obyvateľstva ➤ Vyhlásenie prírodnej rezervácie Drastvica ➤ Zriadenie zberného dvora ➤ Skvalitnenie separácie odpadu ➤ Skrášlenie verejných priestranstiev 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chýbajúce ČOV v niektorých častiach obce ➤ Znečisťovanie miestneho potoka ➤ Znečisťovanie okolia obce čiernymi skládkami

Spracoval: Pajerský, 2015

Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Z hľadiska čo najväčšej efektívnosti SWOT analýzy a čo najpresnejšej adresnosti programového dokumentu je potrebné stanoviť kľúčové disparity a faktory rozvoja obce (tabuľka 15). Ich určenie vychádza zo SWOT analýzy a spresňuje hlavné smerovanie rozvoja obce. Kľúčové disparity, ako hlavné problémy obce, by mali byť zmiernené, alebo úplne odstránené s využitím hlavných faktorov rozvoja.

Tabuľka 15: Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja obce

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
<ul style="list-style-type: none">• Slabá ekonomická základňa	<ul style="list-style-type: none">• Stabilná hospodárska a ekonomická základňa
<ul style="list-style-type: none">• Nedostatočná infraštruktúra	<ul style="list-style-type: none">• Vybudovaná kvalitná infraštruktúra
<ul style="list-style-type: none">• Nízka uvedomelosť v oblasti ŽP	<ul style="list-style-type: none">• Kvalitné a zdravé ŽP
<ul style="list-style-type: none">• Nezáujem občanov o rozvoj obce	<ul style="list-style-type: none">• Turisticky atraktívne územie so spoločensky aktívnym a súdržným obyvateľstvom

Spracoval: Pajerský, 2015

1.3 VYHODNOTENIE PHSR OBCE 2007 – 2015

V predchádzajúcom programovom období bol základným programovým dokumentom, podľa ktorého sa riadil rozvoj územia, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Voznica na roky 2007 – 2012, ktorý bol následne aktualizovaný na obdobie do roku 2015. Pre vypracovanie novej stratégie rozvoja je nevyhnutné retrospektívne zhodnotiť plnenie strategických cieľov v predchádzajúcom programovom období. Takáto analýza pomôže efektívne navrhnúť aktivity a opatrenia tak, aby sa na nesplnených cieľoch zapracovalo a aby sa splnené ciele trvalo udržali.

Strategické priority PHSR obce Voznica na roky 2007 – 2015 boli:

➤ ***Priorita 1: Podpora hospodárskeho rozvoja obce***

Zameraná na podporu rozvoja podnikania a budovanie a rekonštrukciu infraštruktúry služieb.

➤ ***Priorita 2: Rozvoj a obnova obce***

Zameraná na rekonštrukciu budovy ZŠ na bytový dom a prípravu lokalít na individuálnu bytovú výstavbu 20 rodinných domov.

➤ ***Priorita 3: Zlepšenie stavu environmentálnej infraštruktúry***

V zmysle krajinnoekologických i protipovodňových opatrení a podpory vyhlásenia prírodnej rezervácie Drastvica.

➤ ***Priorita 4: Príprava a rozvoj kvalifikovaných ľudských zdrojov***

Založená na podpore celoživotného vzdelávania a budovaní informačnej spoločnosti.

V roku **2007** sa v súlade s prioritami schváleného PHSR zrealizovala oprava miestnych komunikácií Hlboká cesta a vjazd do rybníka, osadili sa zvodidlá na nebezpečnom úseku cesty do Richňavy. Vykonali sa čiastočné stavebné úpravy na cintoríne (urnový múr, chodníky). Zabezpečilo sa pripojenie na internet prostredníctvom Wi-Fi. V rámci krajinnoekologických opatrení sa rozšírili možnosti separácie odpadu. Na účelových dotáciách obec získala celkovo 13 941 €.

Rok **2008** sa niesol v znamení environmentálnych projektov. Pripravila sa projektová dokumentácia pre vybudovanie domových ČOV a štúdia zásobovania obce vodou z verejného vodovodu. Čiastočne sa zrekonštruoval kultúrny dom a obec pokročila aj v oblasti informačných technológií s vynovenou webstránkou. Do obecného rozpočtu pribudlo z účelových dotácií 995 €.

V čerpaní účelových dotácií bol úspešný rok **2009**, kedy obec získala celkom 73 600€, ktoré sa použili na vybudovanie viacúčelového ihriska, opravu strechy ZŠ, údržbu verejného rozhlasu, počítačovú techniku pre ZŠ a i.

V roku **2010** obec úspešne začala s realizáciou projektu výstavby domových ČOV a prečistením koryta potoka sa zvýšila ochrana pred povodňami. Projekty boli financované z účelových dotácií vo výške 69 800 €.

Rok **2011** v obci priniesol opravu miestnych komunikácií a rozvoj kultúry na ktorý obec získala 2598 €.

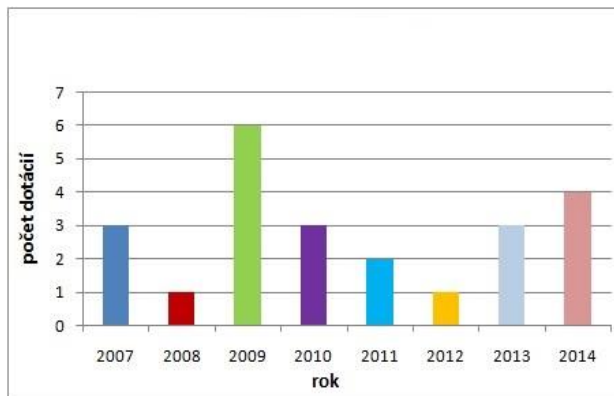
V roku **2012** sa pokračovalo v projekte budovania domových ČOV. V oblasti kultúry VÚC podporila folklórny súbor Dolinka zakúpením nových krojov. Na účelových dotáciách obec získala 680 €.

Rok **2013** bol z hľadiska poskytnutých dotácií úspešnejší a obec získala na účelové projekty 74 528 €, ktoré sa použili na pokračujúcu výstavbu domových ČOV, opravu ciest a kultúrne podujatia. Okrem toho obec začala s prestavbou budovy bývalej ZŠ na bytový dom a pokračovalo sa v rekonštrukcii kultúrneho domu.

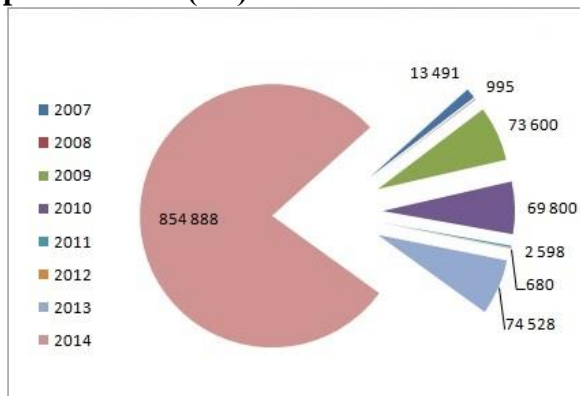
Z hľadiska rozvoja obce bol významný rok **2014**, kedy obec získala na účelových dotáciách 854 888 €, ktoré boli použité predovšetkým na projekt ochrany pred povodňami. Ďalej sa v tomto roku vybudovala turistická ekotrasa, realizoval sa náter lavice cez Hron, dokončila sa rekonštrukcia sociálnych zariadení v kultúrnom dome a zakúpili sa dresy pre futbalový klub. Obec pokročila aj v budovaní partnerstiev a nadviazala spoluprácu s partnerskou obcou Malá Roudka (ČR).

Počet pridelených dotácií a ich celkovú sumu za obdobie realizácie PHSR 2007 - 2015, rozdelené na jednotlivé roky, nám zobrazujú grafy 14 a 15.

Graf 14: Počet schválených účelových dotácií v rokoch 2007 - 2014

Graf 15: Suma získaných finančných prostriedkov (v €) v rokoch 2007 - 2014

Zdroj: Interné materiály OcÚ Voznica, 2015 spracoval: Pajerský, 2015

V období 2007 – 2014 sa v súlade s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce nepodarilo zrealizovať projekty: budovanie malých výrobných dielní, rekonštrukcia objektu hasičskej zbrojnice, výkup pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu, vybudovanie zberného dvoru pre rozšírenie separovaného zberu, vybudovanie obecnej kompostárne, vyhlásenie PR Drastvica, vzdelávanie v oblasti informačných technológií a iné projekty, ktoré sa podarilo realizovať len čiastočne. Pri spracovávaní nového PHSR je potrebné brať osobitý zreteľ na spomínané nezrealizované projekty a naplánovať aktivity a opatrenia tak, aby viedli k úspešnejšiemu plneniu strategických cieľov.

2 STRATEGICKÁ ČASŤ

Východiskom pre spracovanie strategickej časti Programu rozvoja obce Voznica na roky 2015 – 2020 bola predchádzajúca analytická časť. Strategická časť pri zohľadnení vnútorných špecifik územia navrhuje strategické ciele, programové osi a špecifické ciele, ktoré by mali viesť k naplneniu vízie obce. Stratégia rozvoja obce Voznica vychádza z viacerých programových a strategických dokumentov vyšších úrovní.

Na nadnárodnej úrovni je hlavným programovým dokumentom stratégia **Európa 2020**, ktorá stanovuje priority a ciele rozvoja Európskej únie na nové programové obdobie 2014 – 2020. Stratégia popisuje predchádzajúci vývoj a aktuálny stav v EÚ, dotýka sa svetovej krízy a opatrení na zmierňovanie jej dopadov, zdôrazňuje úlohu jednotného trhu, väzby na politiku súdržnosti a nástroje vonkajšej politiky. Upozorňuje na potrebu reformy finančného systému, nevyhnutnosť rozpočtovej konsolidácie a koordinácie v rámci hospodárskej a menovej únie. Tematicky je stratégia postavená na troch prioritách zameraných na dosiahnutie inteligentného (na znalostiach a inováciách založeného), udržateľného (ekologického a konkurencieschopného) a inkluzívneho (podporujúceho súdržnosť) rastu (www.partnerskadohoda.gov, 2015).

Programovým dokumentom, ktorý nadväzuje na stratégiu Európa 2020 a určuje smerovanie rozvoja na národnej úrovni je **Národná stratégia regionálneho rozvoja** (NSRR) aktualizovaná v máji 2014. Stratégia je v súlade s ostatnými strategickými a programovými dokumentmi nadnárodnej či národnej úrovne. Okrem súladu so stratégiou Európa 2020 nadväzuje na Partnerskú dohodu 2014 – 2020, Koncepciu územného rozvoja Slovenska a i. Po zohľadnení východiskového stavu dokument stanovuje víziu rozvoja Slovenska nasledovne:

Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.

V nadväznosti na víziu stanovuje NSRR hlavné faktory rozvoja regiónov Slovenska, analyzuje regionálne disparity a predkladá prognózu hospodárskeho vývoja. Banskobystrický samosprávny kraj, do ktorého administratívne spadá aj obec Voznica by mal do roku 2020 naplniť celkovo desať strategických cieľov, ktoré sa zameriavajú na rozvoj v oblasti zamestnanosti, výskumu a vývoja, vzdelania, znižovania chudoby, regionálneho HDP, napojenia na verejné vodovody a odpadového hospodárstva (Národná stratégia regionálneho rozvoja 2020/30).

Pri spracovávaní stratégie rozvoja obce Voznica je pre udržanie nadväznosti dôležité vychádzať z cieľov a priorít na vyšších hierarchických úrovniach. Z dôvodu, že v dobe spracovania Programu rozvoja obce Voznica na roky 2015 – 2020 nebol schválený aktualizovaný program rozvoja pre Banskobystrický kraj, sa pre obec Voznica záväzným dokumentom stáva Národná stratégia regionálneho rozvoja SR.

2.1 VÍZIA OBCE

Obec poskytujúca svojim občanom plnohodnotný život na vidieku v čistom, zdravom a bezpečnom prostredí, ktorej obyvatelia aktívne využívajú svoj voľný čas a zapájajú sa do komunitných aktivít v obci.

Obec je aktívna v oblasti cestovného ruchu a ponúka komplexný súbor zaujímavostí a služieb pre návštevníkov a je atraktívna pre investorov, pretože podporuje rozvoj podnikateľských aktivít a buduje socio-ekonomické partnerstvá, ktorých cieľom je prosperujúca obec a spokojný občan.

Vízia obce Voznica udáva smerovanie rozvoja obce v dlhodobom časovom horizonte a predstavuje očakávaný stav. Na dosiahnutie vízie bude potrebné využívať vnútorný potenciál obce ako konkurenčnú výhodu. Ak chce obec víziu pretaviť v skutkový stav, je nevyhnutné definovať podrobnejšie strategické ciele, programové osi a špecifické ciele.

2.2 STRATEGICKÉ CIELE, PROGRAMOVÉ OSI A ŠPECIFICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE

Stratégia rozvoja obce vychádza predovšetkým z poznania komplexných potrieb obce a ich dôležitosti pre zlepšenie kvality života obyvateľstva. Splnenie stanovených cieľov a dosiahnutie vízie obce závisí od toho, do akej miery bude obec schopná efektívne využívať svoje vnútorné a vonkajšie zdroje. Ďalším faktorom úspechu je miera podpory a zapojenosti miestnych občanov, záujmových skupín a partnerov pri realizácii programu rozvoja obce.

Na základe analýzy kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja (tabuľka 14), si obec stanovila nasledujúce dlhodobé strategické ciele:

- **Strategický cieľ 1: Stabilná hospodárska a ekonomická základňa**
- **Strategický cieľ 2: Vybudovaná kvalitná infraštruktúra**
- **Strategický cieľ 3: Kvalitné a zdravé životné prostredie**
- **Strategický cieľ 4: Turisticky atraktívne územie so spoločensky aktívnym a súdržným obyvateľstvom**

V nadväznosti na víziu obce a strategické ciele rozvoja obce, bolo na obdobie rokov 2015 – 2020 definovaných 6 programových osí, v rámci ktorých sú určené podrobnejšie špecifické ciele:

Programová os 1: Podpora hospodárskeho rozvoja a podnikateľských aktivít v obci

- Špecifický cieľ 1.1 – Podpora miestnych podnikateľských aktivít
- Špecifický cieľ 1.2 – Podpora tradičného podnikania na vidieku (poľnohospodárstvo, lesníctvo, remeslá)
- Špecifický cieľ 1.3 – Členstvo v združeniach na podporu regionálneho rozvoja

Programová os 2: Budovanie a skvalitnenie infraštruktúry v obci (sociálnej, technickej, environmentálnej)

- Špecifický cieľ 2.1 – Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov
- Špecifický cieľ 2.2 – Rekonštrukcia a modernizácia MŠ
- Špecifický cieľ 2.3 – Budovanie a podpora prevádzky športových areálov v obci
- Špecifický cieľ 2.4 – Rekonštrukcia kultúrneho domu
- Špecifický cieľ 2.5 – Vybudovanie zastávky železničnej dopravy a rekonštrukcia zastávok autobusovej dopravy
- Špecifický cieľ 2.6 – Vybudovanie oddychovej zóny v časti obce Richňava
- Špecifický cieľ 2.7 – Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- Špecifický cieľ 2.8 – Výstavba a údržba protipovodňových opatrení
- Špecifický cieľ 2.9 – Rekonštrukcia cintorína a domu smútku

Programová os 3: Ochrana životného prostredia

- Špecifický cieľ 3.1 – Skvalitnenie separácie odpadu
- Špecifický cieľ 3.2 – Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva
- Špecifický cieľ 3.3 – Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce
- Špecifický cieľ 3.4 – Odstránenie nelegálnych skládok odpadu

Programová os 4: Využívanie a ochrana prírodných a kultúrnych zdrojov v obci

- Špecifický cieľ 4.1 – Ochrana a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva
- Špecifický cieľ 4.2 – Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických pamiatok
- Špecifický cieľ 4.3 – Rozvoj nových foriem prezentácie kultúrneho dedičstva
- Špecifický cieľ 4.4 – Využívanie prírodných daností pre rozvoj cestovného ruchu

Programová os 5: Zlepšenie propagácie územia a podpora cestovného ruchu

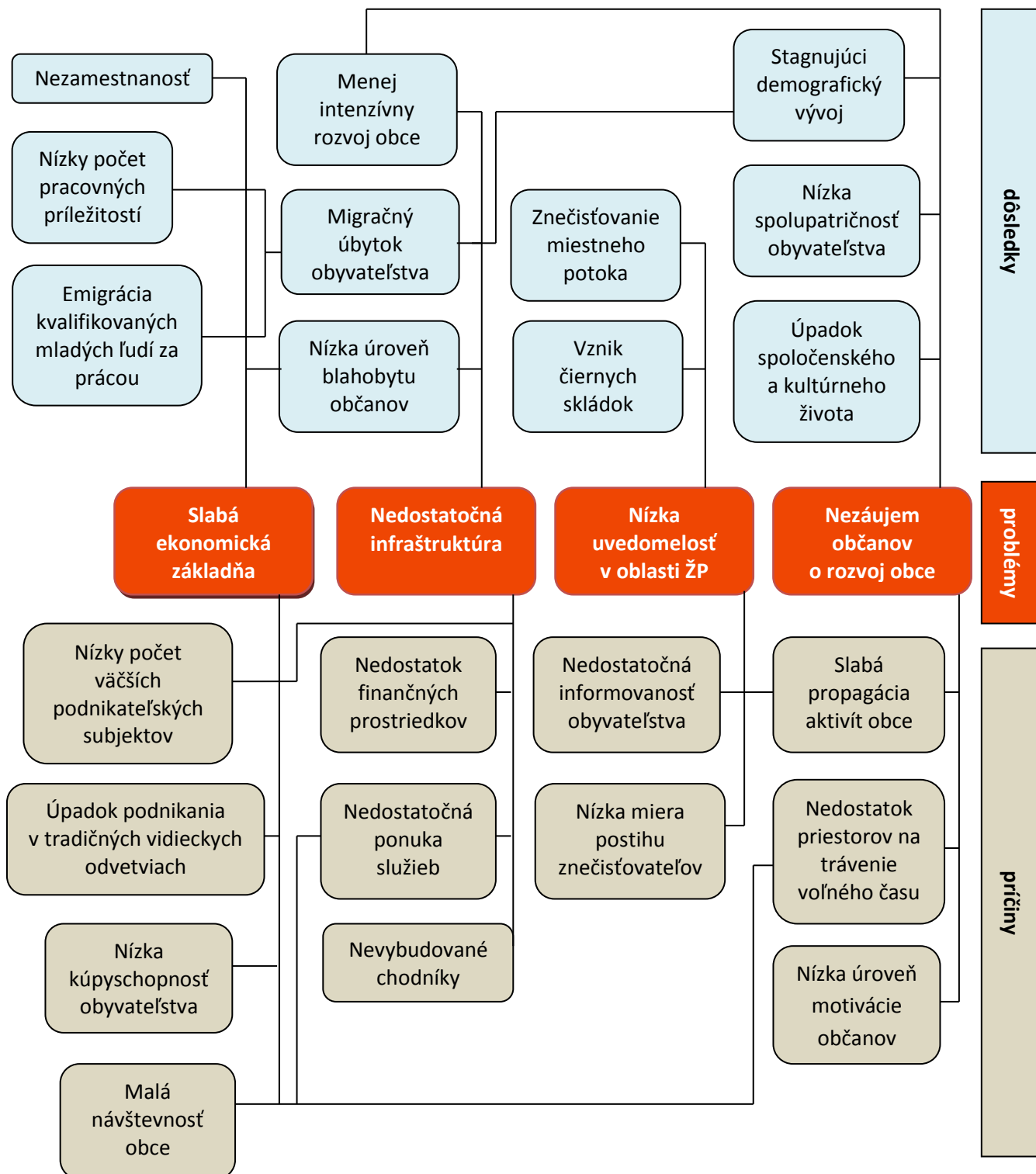
- Špecifický cieľ 5.1 – Podpora propagácie obce
- Špecifický cieľ 5.2 – Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci
- Špecifický cieľ 5.3 – Vytváranie podmienok pre rozvoj agroturistiky
- Špecifický cieľ 5.4 – Vybudovanie vodáckej základne v lokalite „Na Dielikoch“

Programová os 6: Podpora ľudských zdrojov

- Špecifický cieľ 6.1 – Zabezpečenie demografického základu obce
- Špecifický cieľ 6.2 – Vytváranie pracovných miest pre domáчих obyvateľov
- Špecifický cieľ 6.3 – Podpora činnosti spolkov v obci
- Špecifický cieľ 6.4 – Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít

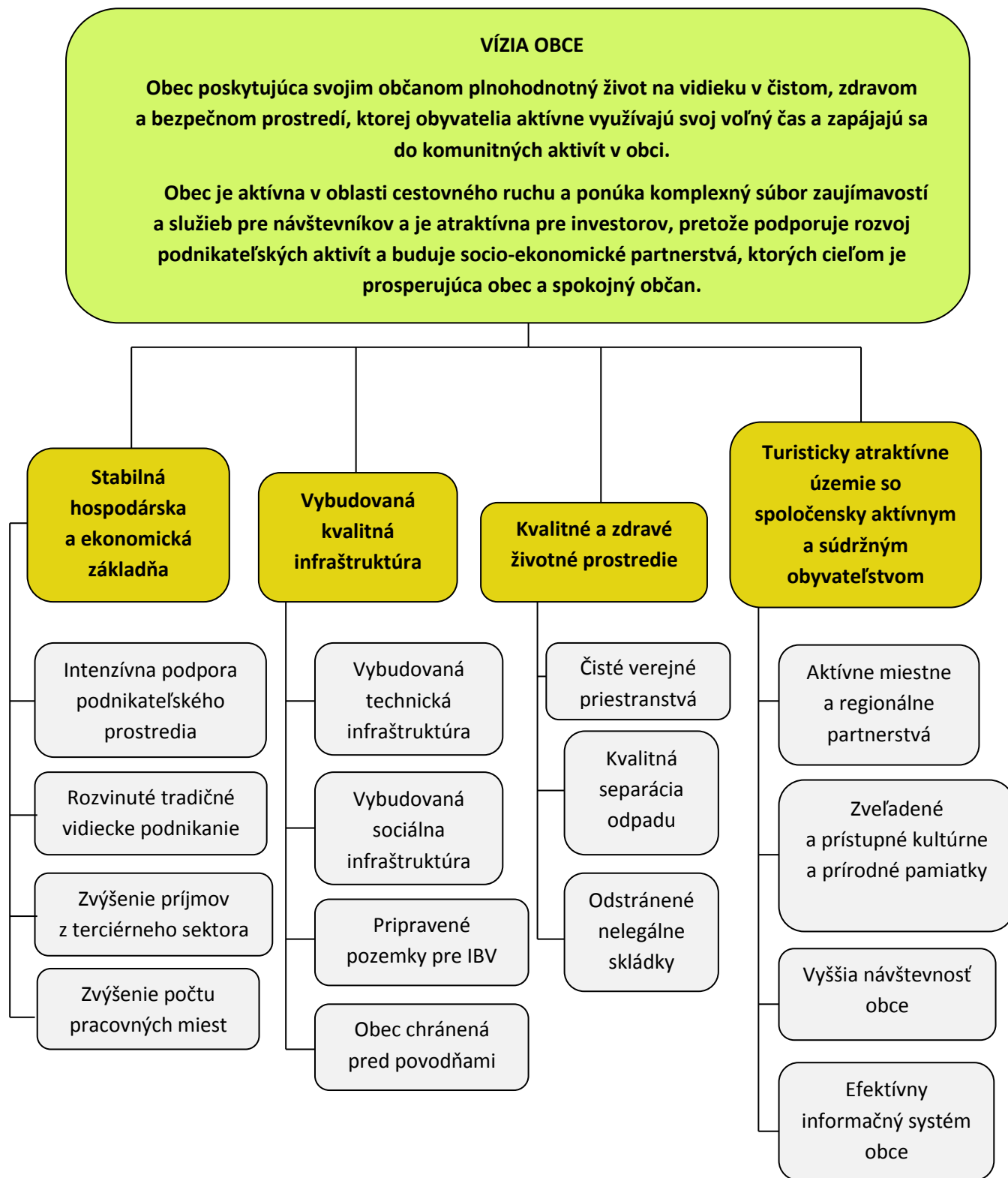

Strom problémov obce

Strom cieľov obce

2.3 POROVNANIE STRATÉGIE ROZVOJA OBCE VOZNICA S NADRADENÝMI ROZVOJOVÝMI DOKUMENTMI

Priority stratégie Európa 2020	Priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR pre Banskobystrický kraj	Programové osi PRO Voznica 2015-2020
Inteligentný rast	Podporiť a realizovať aktivity na podporu inovácií v hlavných priemyselných odvetviach kraja, ako aj na podporu podnikateľského prostredia MSP, a to hlavne s dôrazom na dominujúce priemyselné oblasti kraja – hutníctvo a strojárstvo, lesníctvo a drevárstvo, ekológiu a obnoviteľné zdroje energie.	1
	Zvýšiť konkurencieschopnosť malých a stredných firiem vybudovaním informačnej, vzdelávacej a podpornej inovačnej infraštruktúry slúžiacej hlavne začínajúcim a malým podnikateľom.	1,2
	Zabezpečiť aktivity na zvýšenie inovačného povedomia zlepšením prenosu výsledkov vedy a výskumu do praxe, ako aj zintenzívnenie spolupráce univerzít a škôl s praxou s využitím inovačných finančných nástrojov predovšetkým u malých a stredných podnikateľov a podporou vytvárania partnerstiev a klastrov v oblasti inovácií.	1
	V oblasti ľudských zdrojov zamerať aktivity na rozvoj rozhodujúcich priemyselných odvetví – strojárstvo a hutníctvo, drevársky a potravinársky priemysel a lesníctvo, ale aj na rast sektoru služieb v kúpeľníctve, cestovnom ruchu a podnikaní na vidieku.	5,6
	Rozvíjať vysokokvalifikovanú pracovnú silu prostredníctvom zvýšenia dostupnosti ďalšieho vzdelávania najmä podporou rastu podielu IKT v oblasti vzdelávania a tvorby obsahu pre nové perspektívne odvetvia.	6
Udržiateľný rast	Podporiť konkurencieschopne nízkouhlíkové hospodárstvo, zvyšovať podiel energie z obnoviteľných zdrojov.	2,3
	Podporiť vytváranie partnerstiev a klastrov, ako aj odbytových organizácií predovšetkým pre malovýrobcov a malopestovateľov v záujme prieniku nielen na domáce, ale aj na zahraničné trhy.	1
	Z hľadiska dopravnej obslužnosti kraja dobudovať nadradené prepojenie smerom na Košice (R2) a sever – juh.	2
	Vytvárať podmienky pre rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti kraja.	4,5
	Zlepšiť stav životného prostredia a racionálne využívanie zdrojov prostredníctvom dobudovania environmentálnej infraštruktúry a posilnenia environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja, posilniť infraštruktúru ochrany prírody a krajiny v BBSK.	2,3
Inkluzívny rast	Vytvoriť nové pracovné miesta v rozhodujúcich priemyselných odvetviach –strojárstvo a hutníctvo, drevársky a potravinársky priemysel a lesníctvo a v sektore sociálnych služieb a kúpeľníctva, turizmu a podnikania na vidieku.	1,6
	Zvýšiť celkovú kvalitu života obyvateľov BBSK, zvýšiť zamestnanosť predovšetkým u dlhodobo nezamestnaných s nízkou kvalifikáciou.	1,2,3,6
	Zvýšiť pozornosť riešeniu problematiky zamestnanosti u rómskej populácie najmä v južných okresoch regiónu.	6
	Dobudovať sociálnu infraštruktúru vo vybraných okresoch na základe špecifických potrieb.	2

Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30, spracoval: Pajerský, 2015

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu rozvoja obce Voznica nadväzuje na strategickú časť a k navrhnutým programovým osiam a špecifickým cieľom priraduje aktivity, ktoré budú viesť k ich naplneniu. Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie jednotlivých strategických cieľov a taktiež navrhuje metodiku hodnotenia úspešnosti realizácie cieľov prostredníctvom súboru merateľných ukazovateľov.

Pri spracovaní programovej časti bol v uplatnený postup, pri ktorom pracovná skupina (starosta obce, poslanci obecného zastupiteľstva) navrhla špecifické ciele aktivity na dosiahnutie stanovených strategických cieľov, a tie boli následne spracované do prehľadných tabuliek. Nasledujúce tabuľky 16,17,18,19 prezentujú vnútornú logiku stratégie a rozdeľujú špecifické ciele a aktivity podľa príslušnosti k jedným zo štyroch strategických cieľov.

3.1 ZOZNAM OPATRENÍ A AKTIVÍT NA ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE STRATEGICKÝCH CIEĽOV

**Tabuľka 16: Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategického cieľa
Stabilná hospodárska a ekonomická základňa**

Strategický cieľ 1: Stabilná hospodárska a ekonomická základňa		
Programová os	Špecifický cieľ	Aktivity
1 Podpora hospodárskeho rozvoja a podnikateľských aktivít v obci	1.1 Podpora miestnych podnikateľských aktivít	1.1.1 Analýza možností rozvoja podnikateľských aktivít v obci 1.1.2 Rokovania s miestnymi podnikateľmi 1.1.3 Vytvorenie podnikateľského plánu 1.1.4 Spolupráca obce pri zakladaní nových podnikateľských aktivít
	1.2 Podpora tradičného podnikania na vidieku (poľnohospodárstvo, lesníctvo, remeslá)	1.2.1 Vytvorenie inštitucionálnych a materiálnych podmienok pre rozvoj tradičného podnikania 1.2.2 Koordinovanie spolupráce tradičných spolkov a podnikateľských subjektov 1.2.3 Zabezpečenie vzdelávacích kurzov pre začínajúcich podnikateľov
	1.3 Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja	1.3.1 Členstvo obce v OZ Pohronska cesta, OOCR Región Gron 1.3.2 Aktívne sa podieľať na realizácii zámerov združení 1.3.3 Členstvo v nových združeniach, ktorých cieľ činnosti bude v súlade so strategickými cieľmi obce
6 Podpora ľudských zdrojov	6.1 Zabezpečenie demografického základu obce	6.1.1 Podpora propagácie obce ako vhodného miesta pre život 6.1.2 Kolaudácia bytového domu a vytvorenie podmienok pre mladé rodiny
	6.2 Vytváranie pracovných miest pre domácich obyvateľov	6.2.1 Zapájanie nezamestnaných do aktivačných prác 6.2.2 V spolupráci s podnikateľskými subjektmi vytvárať podmienky pre zvyšovanie počtu pracovných miest
	6.3 Podpora činnosti spolkov v obci	6.3.1 Materiálna a finančná podpora fungujúcich spolkov 6.3.2 Obnova činnosti zaniknutých spolkov (dobrovoľný hasičský zbor, divadelný spolok a pod.) 6.3.3 Podpora vzniku nových spolkov
	6.4 Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít	6.4.1 Založenie kultúrnej a športovej komisie 6.4.2 Podieľanie sa občanov na organizácii podujatí v obci 6.4.3 Motivovanie občanov formou súťaží a iných výhod

**Tabuľka 17: Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategického cieľa
Vybudovaná kvalitná infraštruktúra**

Strategický cieľ 2: Vybudovaná kvalitná infraštruktúra		
Programová os	Špecifický cieľ	Aktivity
2 Budovanie a skvalitnenie infraštruktúry v obci (sociálnej, technickej, environmentálnej)	2.1 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov	2.1.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie 2.1.2 Zabezpečenie finančných prostriedkov pre realizáciu projektu 2.1.3 Vybudovanie inžinierskych sietí a príprava pozemkov pre výstavbu
	2.2 Rekonštrukcia a modernizácia MŠ	2.2.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie 2.2.2 Rekonštrukcia vnútorných priestorov budovy 2.2.3 Rekonštrukcia fasády a okolia MŠ 2.2.4 Modernizácia vybavenia a detského ihriska
	2.3 Budovanie a podpora prevádzky športových zariadení v obci	2.3.1 Výber lokalít pre výstavbu športovísk a spracovanie technickej dokumentácie 2.3.2 Výstavba volejbalového ihriska 2.3.3 Finančné a materiálne zabezpečenie prevádzky športových klubov v obci
	2.4 Rekonštrukcia kultúrneho domu	2.4.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie 2.4.2 Zateplenie obvodového plášťa budovy 2.4.3 Rekonštrukcia strechy 2.4.4 Rekonštrukcia vnútorných priestorov (sála, pódium, vestibul, zasadačky atď.) 2.4.5 Rekonštrukcia vonkajších priestorov a parkoviska pred KD
	2.5 Vybudovanie zastávky železničnej dopravy	2.5.1 Vypracovanie architektonického návrhu a projektovej dokumentácie 2.5.2 Nadviazanie spolupráce so ŽSR 2.5.3 Vysporiadanie pozemku 2.5.4 Vybudovanie zastávky železničnej dopravy
	2.6 Vybudovanie oddychovej zóny v časti obce Richňava	2.6.1 Výber pozemku pre vybudovanie oddychovej zóny 2.6.2 Vybudovanie dreveného altánu s lavičkami a murovaným ohniskom
	2.7 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2.7.1 Výmena asfaltového povrchu na všetkých obslužných komunikáciách vo vlastníctve obce 2.7.2 Nadviazanie spolupráce s Lesy SR 2.7.3 Rekonštrukcia povrchu cesty do Richňavskej doliny

		2.7.4 Rekonštrukcia mostov na miestnych komunikáciách
	2.8 Výstavba a údržba protipovodňových opatrení	2.8.1 Spracovanie projektovej dokumentácie pre vybudovanie protipovodňových opatrení na rieke Hron 2.8.2 Realizácia protipovodňových opatrení na rieke Hron 2.8.3 Rekonštrukcia dažďovej kanalizácie 2.8.4 Údržba a čistenie koryta potoka Richňava od naplavenín a rastlínstva
	2.9 Rekonštrukcia cintorína a domu smútku	2.9.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie 2.9.2 Rekonštrukcia oplotenia cintorína 2.9.3 Dobudovanie chýbajúcich chodníkov 2.9.4 Rekonštrukcia budovy domu smútku 2.9.5 Modernizácia interiéru domu smútku

Spracoval: Pajerský, 2015

**Tabuľka 18: Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategického cieľa
Kvalitné a zdravé životné prostredie**

Strategický cieľ 3: Kvalitné a zdravé životné prostredie		
Programová os	Špecifický cieľ	Aktivity
3 Ochrana životného prostredia	3.1 Skvalitnenie separácie odpadu	3.1.1 Vybudovanie zberného dvora odpadu 3.1.2 Vybudovanie obecného kompostoviska 3.1.3 Zvyšovanie environmentálnej uvedomelosti občanov prostredníctvom miestneho rozhlasu a tlačených materiálov
	3.2 Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva	3.2.1 Intenzívna ochrana chránených areálov a prírodných pamiatok 3.2.2 Podpora vyhlásenia prírodnej rezervácie Drastvica 3.3.3 Rozširovanie zelených priestranstiev 3.3.4 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie
	3.3 Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce	3.3.1 Vypracovanie plánu revitalizácie verejných priestranstiev 3.3.2 vybudovanie lavičiek, smetných košov a výsadba zelene 3.3.3 Pravidelná údržba verejných priestranstiev
	3.4 Odstránenie nelegálnych skládok odpadu	3.4.1 Zmapovanie čiernych skládok v okolí obce 3.4.2 Vyzbieranie nahromadeného odpadu a jeho ekologická likvidácia 3.4.3 Sledovanie čistoty obce a prísnejšie postihovanie znečisťovateľov

Spracoval: Pajerský, 2015

**Tabuľka 19: Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategického cieľa
Turisticky atraktívne územie so spoločensky aktívnym a súdržným obyvateľstvom**

Strategický cieľ 4: Turisticky atraktívne územie so spoločensky aktívnym a súdržným obyvateľstvom		
Programová os	Špecifický cieľ	Aktivity
4 Využívanie a ochrana prírodných a kultúrnych zdrojov v obci	4.1 Ochrana a zveľádovanie kultúrneho dedičstva	4.1.1 Materiálna a finančná podpora folklórneho súboru Dolinka 4.1.2 Organizovanie kultúrnych podujatí 4.1.3 Vydanie hudobného albumu folklórneho súboru Dolinka
	4.2 Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických pamiatok	4.2.1 Vypracovanie zoznamu kultúrnych pamiatok v obci 4.2.2 Sprístupnenie Dedičnej štôlne Jozefa II. 4.2.3 Vytvorenie stálej expozície ľudovej kultúry – Grazdovského domu 4.2.4 Zabezpečenie údržby všetkých kultúrno-historických pamiatok
	4.3 Rozvoj nových foriem prezentácie kultúrneho dedičstva	4.3.1 Aktívna spolupráca s médiami 4.3.2 Prezentácia obce prostredníctvom monografie 4.3.3 Podpora organizácie nových kultúrno-spoločenských podujatí
	4.4 Využívanie prírodných daností pre budovanie turistických trás	4.4.1 Príprava projektovej dokumentácie 4.4.2 Vybudovanie turistických trás a náučných chodníkov 4.4.3 Vybudovanie cyklotrás v Richňavskej doline
5 Zlepšenie propagácie územia a podpora cestovného ruchu	5.1 Podpora propagácie obce	5.1.1 Aktualizácia webstránky obce 5.1.2 Údržba atraktivity webovej stránky a zvyšovanie návštevnosti 5.1.3 Podpora propagácie obce prostredníctvom OOCR Región Gron
	5.2 Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci	5.2.1 Spracovanie projektovej dokumentácie 5.2.2 Výstavba a rekonštrukcia priestorov pre zriadenie prevádzok
	5.3 Vytváranie podmienok pre rozvoj agroturistiky	5.3.1 Spolupráca s poľnohospodármi v obci 5.3.2 Vybudovanie atraktívneho poľnohospodárskeho dvora s možnosťou predaja biopotravín 5.3.3 Podpora využívania miestneho rybníka pre športové a podnikateľské aktivity
	5.4 Vybudovanie vodáckej základne v lokalite „Na Dielikoch“	5.4.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie 5.4.2 Príprava pozemku a zavedenie inžinierskych sietí 5.4.3 Výstavba kempu a obslužných zariadení

Spracoval: Pajerský, 2015

4 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Programu rozvoja obce Voznica na roky 2015 – 2020 nadväzuje na programovú časť a vo väzbe na zoznam opatrení na aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov obsahuje najmä:

- Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO
- Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia
- Vecný a časový harmonogram opatrení a aktivít
- Systém monitorovania a plnenia opatrení a aktivít

4.1 ÚLOHY PARTNEROV PRI REALIZÁCII PRO

Definovanie konkrétnych cieľov a aktivít je len prvým krokom k naplneniu strategických cieľov a vízie obce. V ďalšej fáze je potrebné vytvoriť organizačné štruktúry a definovať úlohy jednotlivých aktérov pri realizácii programu rozvoja obce. Pre zabezpečenie realizácie aktivít je potrebné zostaviť pracovnú skupinu, na ktorú budú prenesené kompetencie a zodpovednosť za realizáciu programu rozvoja obce.

Za realizáciu Programu rozvoja obce Voznica je pri všetkých aktivitách zodpovedná samospráva. Obec vykonáva realizáciu PRO prostredníctvom svojich orgánov (starosta obce, obecné zastupiteľstvo), ktoré vytvoria pracovnú skupinu. Podstatou činnosti pracovnej skupiny je príprava projektových zámerov, koordinácia aktivít zúčastnených subjektov a podnikanie krokov k úspešnej realizácii projektov. Pracovná skupina jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, zúčastnených subjektov a verejnosti k realizácii programu rozvoja obce a zohľadní ich pri príprave rozpočtu na nasledujúci rok. Takýmto spôsobom sa naplánované projekty prispôbia prípadným zmenám v dostupných a požadovaných zdrojov, prípadne zmenám podmienok ako takých.

Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PRO berie na vedomie návrh strategickej časti, schvaľuje celý dokument a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Obecné zastupiteľstvo taktiež schvaľuje financovanie jednotlivých projektov a v rámci hodnotenia a monitorovania PRO každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy. Na základe § 12 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho, v zmysle novely č. 309/2014 Z. z. obec (obecné zastupiteľstvo) každoročne do 31. mája zasiela VÚC BBSK správu o plnení programu rozvoja obce.

Starosta obce ako najvyšší orgán obce rozhoduje vo všetkých veciach, ktoré nie sú zákonom alebo osobitým predpisom vyhradené mestskému zastupiteľstvu. Pre zabezpečenie realizácie PRO starosta obce riadi proces realizácie, podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, podpisuje schválenie celého dokumentu, zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom a ostatným subjektom zúčastňujúcich sa na realizácii PRO.

Obecný úrad zabezpečuje inštitucionálnu a administratívnu stránku realizácie programu rozvoja obce. Vzhľadom na personálne poddimenzovanie obecnej samosprávy,

bude obecny úrad (v prípade nutnosti a zváženia možností) spolupracovať s externými konzultačnými spoločnosťami.

4.2 VECNÝ A ČASOVÝ HARMONOGRAM

Súčasťou realizačnej časti Programu rozvoja obce je vecný a časový harmonogram realizácie, ktorý vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych aktivít. Pre každý strategický cieľ bol vypracovaný samostatný akčný plán, ktorý obsahuje predpokladané termíny realizácie špecifických cieľov, určuje zodpovednosť za naplnenie cieľov a definuje rozsah dopadu na obecný rozpočet. Akčný plán je stanovený na celé obdobie realizácie Programu rozvoja obce, na roky 2015 – 2020.

Tabuľka 20: Akčný plán pre strategický cieľ Stabilná hospodárska a ekonomická základňa

Programová os	Špecifický cieľ	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovedný	Dopad na rozpočet
1 Podpora hospodárskeho rozvoja a podnikateľských aktivít v obci	1.1 Podpora miestnych podnikateľských aktivít	2015 – 2020	starosta obce	žiadny
	1.2 Podpora tradičného podnikania na vidieku (poľnohospodárstvo, lesníctvo, remeslá)	2015 – 2020	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	nízky
	1.3 Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja	2015 – 2020	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	nízky
6 Podpora ľudských zdrojov	6.1 Zabezpečenie demografického základu obce	3,4Q 2016	starosta obce	vysoký
	6.2 Vytváranie pracovných miest pre domáчих obyvateľov	2016 – 2020	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	nízky
	6.3 Podpora činnosti spolkov v obci	2015 – 2020	obecné zastupiteľstvo	stredný
	6.4 Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít	2Q 2016	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	nízky

Spracoval: Pajerský, 2015

Tabuľka 21: Akčný plán pre strategický cieľ Vybudovaná kvalitná infraštruktúra

Programová os	Špecifický cieľ	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovedný	Dopad na rozpočet
2 Budovanie a skvalitnenie infraštruktúry v obci (sociálnej, technickej, environmentálnej)	2.1 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov	2017 – 2018	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	vysoký
	2.2 Rekonštrukcia a modernizácia MŠ	2016	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	stredný
	2.3 Budovanie a podpora prevádzky športových zariadení v obci	2016	obecné zastupiteľstvo, ŠK Voznica	nízky
	2.4 Rekonštrukcia kultúrneho domu	2017	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	vysoký
	2.5 Vybudovanie zastávky železničnej dopravy	2018	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	stredný
	2.6 Vybudovanie oddychovej zóny v časti obce Richňava	2,3Q 2016	starosta obce	nízky
	2.7 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2016-2020	starosta obce	vysoký
	2.8 Výstavba a údržba protipovodňových opatrení	2018 - 2019	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	stredný
	2.9 Rekonštrukcia cintorína a domu smútku	2019	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	vysoký

Spracoval: Pajerský, 2015

Tabuľka 22: Akčný plán pre strategický cieľ Kvalitné a zdravé životné prostredie

Programová os	Špecifický cieľ	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovedný	Dopad na rozpočet
3 Ochrana životného prostredia	3.1 Skvalitnenie separácie odpadu	2017	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	stredný
	3.2 Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva	2015 - 2020	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	nízky

	3.3 Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce	2017	starosta obce	stredný
	3.4 Odstránenie nelegálnych skládok odpadu	2Q 2016	starosta obce	žiadny

Spracoval: Pajerský, 2015

Tabuľka 23: Akčný plán pre strategický cieľ Turisticky atraktívne územie so spoločensky aktívnym a súdržným obyvateľstvom

Programová os	Špecifický cieľ	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovedný	Dopad na rozpočet
4 Využívanie a ochrana prírodných a kultúrnych zdrojov v obci	4.1 Ochrana a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva	2015 – 2020	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	nízky
	4.2 Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických pamiatok	2016 – 2019	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	vysoký
	4.3 Rozvoj nových foriem prezentácie kultúrneho dedičstva	2015 – 2020	starosta obce	žiadny
	4.4 Využívanie prírodných daností pre budovanie turistických trás	2017-2018	starosta obce	stredný
5 Zlepšenie propagácie územia a podpora cestovného ruchu	5.1 Podpora propagácie obce	2015 – 2020	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	stredný
	5.2 Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci	2019-2020	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	vysoký
	5.3 Vytváranie podmienok pre rozvoj agroturistiky	2015 – 2020	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	stredný
	5.4 Vybudovanie vodáckej základne v lokalite „Na Dielikoch“	2018	starosta obce, obecné zastupiteľstvo	stredný

Spracoval: Pajerský, 2015

4.3 MONITORING A HODNOTENIE PLNENIA PRO

Pracovná skupina zodpovedná za realizáciu Programu rozvoja obce by okrem úlohy premeniť definovanú víziu na skutočnosť, mala plniť aj monitorovaciu a hodnotiacu úlohu. Proces monitorovania a hodnotenia PRO sa bude vykonávať systematicky a priebežne počas celého obdobia platnosti. Plnenie PRO je možné monitorovať na úrovni opatrení a aktivít, ale zároveň aj na úrovni celého strategického dokumentu. Výsledky monitorovania jednotlivých opatrení a aktivít sú následne podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni celého strategického dokumentu. Cieľom monitorovania je získanie informácií o skutočnom plnení Programu rozvoja obce a prispôsobenie sa meniacim sa podmienkam, ktoré môžu ovplyvniť plnenie stratégie. Pracovná skupina jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, poslancov a verejnosti k realizovaným aktivitám a zohľadní ich v rámci každoročného hodnotenia činnosti samosprávy. Komunikácia ohľadom pripomienkovania plnenia Programu rozvoja obce bude prebiehať formou osobných stretnutí s členmi pracovnej skupiny (starosta obce, poslanci obecného zastupiteľstva), alebo priamou účasťou na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Výstupom monitorovania opatrení a aktivít je celková monitorovacia a hodnotiacia správa, ktorú za príslušný rok vypracováva a schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Hodnotenie dokumentu bude vykonávané na základe Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v zmysle novely 309/2014 Z.z. Podľa platnej legislatívy je obec povinná každoročne do 31. mája zaslať príslušnému vyššiemu územnému celku správu o plnení PRO.

V súvislosti s uvedenými postupmi sa bude hodnotenie a monitorovanie plnenia PRO vykonávať počas celého obdobia platnosti až po vypracovanie ad hoc hodnotenia za celé obdobie realizácie Programu rozvoja obce v roku 2020. Plán monitorovania a priebežného hodnotenia plnenia PRO zobrazuje tabuľka 24.

Tabuľka 24: Plán monitorovania a priebežného hodnotenia plnenia PRO

Typ hodnotenia	Termín prvého hodnotenia	Dôvod vykonania
Hodnotenie plnenia Programu rozvoja obce	2016 (a každoročne do 31. mája)	§ 12, ods. b., Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v zmysle novely 309/2014 Z.z.
Hodnotenie plnenia jednotlivých špecifických cieľov a aktivít	2016 (a každoročne počas obdobia platnosti PRO)	Vyhodnotenie činnosti samosprávy za príslušný rok
Mimoriadne hodnotenie	Podľa potreby	Pri značnom odklone od stanovených strategických cieľov. Pri aktualizácii PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2020	Na základe rozhodnutia starostu obce alebo obecného zastupiteľstva o príprave PRO na nové programové obdobie 2020 - 2027

Spracoval: Pajerský, 2015

5 FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť Programu rozvoja obce Voznica na roky 2015 – 2020 logicky nadväzuje na predchádzajúce časti dokumentu a definuje finančné zabezpečenie realizácie stanovenej stratégie. Táto časť obsahuje finančný rámec realizácie PRO a systém zaraďovania projektov do financovania.

5.1 FINANČNÝ PLÁN REALIZÁCIE PRO

Pre úspešné plnenie stanovených cieľov je nevyhnutné stanoviť si finančný rámec a zaistiť finančné zdroje potrebné na realizáciu cieľov. Na základe stanovenej stratégie a na základe auditu pripravovaných projektov bol pre každý strategický cieľ vypracovaný finančný plán (tabuľka 25,26,27,28), ktorý určuje predpokladané náklady a zdroje financovania jednotlivých projektov (špecifických cieľov). Suma predpokladaných nákladov pre jednotlivé špecifické ciele bola stanovená len orientačne, nakoľko pre väčšinu aktivít zatiaľ nie sú pripravené štúdie, či projekty. Nakoľko stratégia rozvoja obce obsahuje aj finančne náročné ciele a aktivity, je dôležité identifikovať zdroje financovania. Finančné prostriedky potrebné na realizáciu PRO budú pochádzať z nasledujúcich zdrojov:

1. Verejné zdroje (rozpočet obce)
2. Ostatné verejné zdroje (dotácie zo štátneho rozpočtu)
3. Súkromné zdroje
4. Fondy Európskej únie

Verejné zdroje (rozpočet obce)

Základným zdrojom financovania aktivít obce je obecný rozpočet. Objem voľných finančných prostriedkov obce je však limitovaný, a preto je prostriedky obecného rozpočtu vhodné použiť na ekonomicky menej náročné aktivity. Financie z obecného rozpočtu môžu byť použité pri zabezpečovaní projektovej dokumentácie, pri príprave žiadostí o dotácie, alebo na financovanie bežných aktivít v oblasti služieb občanom. Z auditu finančnej situácie obce vyplýva, že obecný rozpočet neumožňuje uhrádzať plánované investície súvisiace s finančne nákladnými aktivitami. Pre realizáciu takýchto aktivít je potrebné získať finančné prostriedky z externých zdrojov. V prípade žiadosti o dotáciu však treba počítať aj s možnosťou zamietnutia žiadosti a v takej situácii bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania, prípadne rozdeliť aktivitu na etapy v dlhšom časovom horizonte. Pri aktivitách u ktorých sa predpokladá generovanie zisku prichádza do úvahy spoluúčasť podnikateľského sektora alebo využitie úverov.

Ostatné verejné zdroje (dotácie zo štátneho rozpočtu)

Vhodným zdrojom financovania finančne nákladnejších aktivít sú dotácie zo štátneho rozpočtu. Pre čerpanie dotácií je dôležité sledovať zverejňovanie vhodných projektových výziev, ktoré by mohli zabezpečiť financovanie. Pri čerpaní dotácií z rôznych grantových schém je podmienkou, aby sa obec z vlastných zdrojov podieľala na spolufinancovaní (spoluúčasť minimálne 5 %). Nenávratné finančné prostriedky je možné získať z výziev

Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, Environmentálneho fondu, prípadne z úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania.

Súkromné zdroje

Nakoľko účel použitia súkromných zdrojov závisí výlučne od rozhodnutia vlastníka, môžeme tento spôsob financovania charakterizovať ako najjednoduchší. Investovanie súkromných zdrojov sa však úzko viaže na zisk a súkromné investície do neziskových aktivít sú veľmi zriedkavé. Význam súkromných zdrojov pre rozvoj obce spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby vytvárajú konkurenčné prostredie a pod. Vzhľadom k obmedzenej ekonomickej sile subjektov pôsobiach na území obce bude potrebné zamerať sa na prilákanie externých investorov.

Fondy Európskej únie

Vstupom Slovenskej republiky do európskej únie sa otvorili nové možnosti získavania finančných prostriedkov. Jedným z cieľov európskej politiky je vyrovnávanie regionálnych disparít v regiónoch EÚ. Pre stanovenie princípov a podmienok čerpania financií z fondov EÚ v programovom období bola vypracovaná Partnerská dohoda SR 2014- 2020. V programovom období 2014 – 2020 bude Slovenská republika čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy prostredníctvom operačných programov (OP) v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca.

Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti sú: Výskum a inovácie, Integrovaná infraštruktúra, Ľudské zdroje, Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny OP, Efektívna verejná správa, Technická pomoc, Program rozvoja vidieka, Rybné hospodárstvo.

Operačné programy cieľa Územná spolupráca sú rozdelené na programy cezhraničnej spolupráce (SK-CZ, SK-AT, PL-SK, SK-HU, ENI HU-SK-RO-UA), programy nadnárodnej spolupráce (Stredná Európa, ETC Dunaj) a programy medziregionálnej spolupráce (INTERREG, ESPON, INTERACT, URBACT)

Tabuľka 25: Finančný plán pre strategický cieľ Stabilná hospodárska a ekonomická základňa

Programová os	Špecifický cieľ	Predpokladané náklady	Zdroje financovania
1 Podpora hospodárskeho rozvoja a podnikateľských aktivít v obci	1.1 Podpora miestnych podnikateľských aktivít	Podľa potreby	IROP, ostatné verejné zdroje, OcÚ
	1.2 Podpora tradičného podnikania na vidieku (poľnohospodárstvo, lesníctvo, remeslá)	Podľa potreby	PRV, OP Ľudské zdroje, ostatné verejné zdroje, OcÚ
	1.3 Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja	Podľa potreby	OcÚ

6 Podpora ľudských zdrojov	6.1 Zabezpečenie demografického základu obce	60 000 €	IROP, ostatné verejné zdroje, OcÚ
	6.2 Vytváranie pracovných miest pre domácich obyvateľov	10 000€	IROP, ostatné verejné zdroje, OcÚ
	6.3 Podpora činnosti spolkov v obci	6 000 €	IROP, ostatné verejné zdroje, OcÚ
	6.4 Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít	Podľa potreby	OcÚ, ostatné verejné zdroje

Spracoval: Pajerský, 2015

Tabuľka 26: Finančný plán pre strategický cieľ Vybudovaná kvalitná infraštruktúra

Programová os	Špecifický cieľ	Predpokladané náklady	Zdroje financovania
2 Budovanie a skvalitnenie infraštruktúry v obci (sociálnej, technickej, environmentálnej)	2.1 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov	90 000 €	IROP, ostatné verejné zdroje, OcÚ, súkromné zdroje
	2.2 Rekonštrukcia a modernizácia MŠ	44 000 €	IROP, ostatné verejné zdroje, OcÚ
	2.3 Budovanie a podpora prevádzky športových zariadení v obci	35 000€	OcÚ, ostatné verejné zdroje, IROP
	2.4 Rekonštrukcia kultúrneho domu	265 000 €	IROP, OcÚ
	2.5 Vybudovanie zastávky železničnej dopravy	5 000 €	OP Integrovaná infraštruktúra, OcÚ, súkromné zdroje
	2.6 Vybudovanie oddychovej zóny v časti obce Richňava	12 000 €	OcÚ, ostatné verejné zdroje
	2.7 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	300 000 €	IROP, OP Integrovaná infraštruktúra, ostatné verejné zdroje
	2.8 Výstavba a údržba protipovodňových opatrení	150 000 €	OP Kvalita ŽP, ostatné verejné zdroje, OcÚ
	2.9 Rekonštrukcia cintorína a domu smútku	120 000 €	IROP, ostatné verejné zdroje, OcÚ

Spracoval: Pajerský, 2015

Tabuľka 27: Finančný plán pre strategický cieľ Kvalitné a zdravé životné prostredie

Programová os	Špecifický cieľ	Predpokladané náklady	Zdroje financovania
3 Ochrana životného prostredia	3.1 Skvalitnenie separácie odpadu	15 000 €	OP Kvalita životného prostredia, OcÚ
	3.2 Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva	Podľa potreby	OcÚ, ostatné verejné zdroje
	3.3 Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce	12 000€	OP Kvalita životného prostredia, OcÚ
	3.4 Odstránenie nelegálnych skládok odpadu	Podľa potreby	OcÚ

Spracoval: Pajerský, 2015

Tabuľka 28: Finančný plán pre strategický cieľ Turisticky atraktívne územie so spoločensky aktívnym a súdržným obyvateľstvom

Programová os	Špecifický cieľ	Predpokladané náklady	Zdroje financovania
4 Využívanie a ochrana prírodných a kultúrnych zdrojov v obci	4.1 Ochrana a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva	18 000 €	OcÚ, ostatné verejné zdroje
	4.2 Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických pamiatok	40 000 €	OcÚ, ostatné verejné zdroje
	4.3 Rozvoj nových foriem prezentácie kultúrneho dedičstva	10 000 €	OcÚ, ostatné verejné zdroje
	4.4 Využívanie prírodných daností pre budovanie turistických trás	Podľa potreby	OcÚ, ostatné verejné zdroje
5 Zlepšenie propagácie územia a podpora cestovného ruchu	5.1 Podpora propagácie obce	Podľa potreby	OcÚ
	5.2 Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci	Podľa potreby	OcÚ, súkromné zdroje
	5.3 Vytváranie podmienok pre rozvoj agroturistiky	40 000 €	PRV, OcÚ, súkromné zdroje
	5.4 Vybudovanie vodáckej základne v lokalite „Na Dielikoch“	40 000 €	IROP, PRV, OcÚ, ostatné verejné zdroje

Spracoval: Pajerský, 2015

5.2 SYSTÉM ZARAĐOVANIA AKTIVÍT DO FINANCOVANIA

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých aktivít PRO je dôležité prihliadať na ich dôležitosť a vplyv na celkový rozvoj obce. Za účelom stanovenia systému, podľa ktorého sa bude postupovať pri zaraďovaní aktivít do financovania, bola spracovaná tabuľka 29.

Tabuľka rozdeľuje aktivity podľa stupňa priority. Najvyššiu prioritu majú aktivity vyplývajúce z národnej a európskej legislatívy a aktivity riešiace mimoriadnu alebo havarijnú situáciu. Do druhej kategórie s vysokou prioritou zaraďujeme aktivity schválené v rámci platných VZN obce, alebo aktivity s ukončenou prípravnou fázou (právoplatné stavebné povolenie, ukončené verejné obstarávanie a pod.). Do tretej kategórie so strednou prioritou zaraďujeme aktivity, na ktorých realizáciu je možné čerpať finančné prostriedky z externých a doplnkových zdrojov (EŠIF, dotácie zo štátneho rozpočtu a pod.). Do posledných dvoch kategórií s nízkou a najnižšou prioritou spadajú aktivity s neukončenou prípravnou fázou, bez pripravej projektovej dokumentácie a ostatné aktivity, ktoré sú vo fáze úvah.

Tabuľka 29: Hodnotiaca tabuľka pre zaraďovanie aktivít do financovania

Poradie priority	Charakteristika priority	Hodnotiace kritériu – opis podmienok pre zaradenie do priority	Aktivity v rámci špecifických cieľov
1	Najvyššia	Aktivita vyplývajúca zo zákona alebo z právnych podmienok EÚ. Aktivity riešiace mimoriadnu a havarijnú situáciu	2.7; 6.4; 3.4;
2	Vysoká	Aktivity v rámci platných uznesení a VZN obce, alebo aktivity s právoplatným stavebným povolením , projekty s ukončeným verejným obstarávaním	2.2; 2.4, 1.3; 6.1; 6.3; 2.3;
3	Stredná	Aktivity s možnosťou financovania z externých a doplnkových zdrojov financovania	2.1; 1.1; 1.2; 6.2; 2.5; 2.6; 2.8; 3.3; 4.4; 5.1;
4	Nízka	Aktivity bez spracovanej projektovej dokumentácie, zatiaľ definované ako zámery	2.9; 3.1; 4.2; 4.3; 5.4;
5	Najnižšia	Ostatné aktivity	3.2; 4.1; 5.2; 5.3;

Spracoval: Pajerský 2015

ZÁVER

Príprava PRO je pomerne zložitý proces, ktorý vyžaduje vopred stanovenú postupnosť činností, ktoré je potrebné dodržať. Cieľom tohto dokumentu nie je vyriešiť všetky problémy obce, ale navrhnúť cestu, ktorá bude viesť k ich vyriešeniu. Okrem toho strategický dokument pomáha využívať potenciál územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity obce pri akceptovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja. Veríme, že prostredníctvom tohto dokumentu sa vedeniu obce v spolupráci s občanmi podarí naplniť stanovenú víziu a z Voznice sa tak stane lepšie miesto pre život.

Schválenie Programu rozvoja obce Voznica na roky 2015 - 2020	
Dokument	
Názov:	Program rozvoja obce Voznica na roky 2015 – 2020
Charakteristika:	Program rozvoja obce je strednodobý strategický rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v zmysle Zákona č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Strategický dokument je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.
Spracovanie	
Forma:	Spracovanie externým odborníkom v spolupráci s vedením obce
Spracovateľ:	Mgr. Martin Pajerský
Obdobie spracovania:	január – december 2015
Prerokovanie	
Orgánmi samosprávy:	Obecné zastupiteľstvo 9. novembra 2015
Verejné pripomienkovanie:	9. novembra 2015
Posudzovanie SEA:	Príloha č.13
Schválenie	
Uznesenie:	Uznesenie obecného zastupiteľstva: Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program rozvoja obce Voznica na roky 2015 – 2020.
Dátum schválenia:	
Pečiatka a podpis:	

ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV

- BOHUŠ, P., KLINDA, J. 2010.** Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky. Bratislava : Ministerstvo životného prostredia SR. 102 s. ISBN 978-80-8503-00-1
- Gašparík, J. 1992.** *Dejiny Žarnovice*. 1. vyd. Bratislava : ALFA, 1992. 102 s. ISBN 80-05-01042-7
- Hensel, K., Krno, I. 2002.** *Zoogeografické členenie*. Mierka 1 : 2 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 118. ISBN 80-88833-27-2
- KLINDA, J. - LIESKOVSKÁ, Z. a kol. 2014.** Správa o stave životného prostredia na Slovensku 2013. Bratislava : Ministerstvo životného prostredia SR. 220 s. ISBN 978-80-88833-65-9
- Krahulec, P. a i. 1977.** *Minerálne vody Slovenska 2*. Martin: Osveta, N.P., 1977. 1040 s. ISBN 70-033-78
- Lapin, M. a i. 2002.** *Klimatické oblasti*. Mierka: 1 : 100 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 100. ISBN 80-88833-27-2
- Lukniš, M. a i. 1972.** *Slovensko 2, Príroda*. 1.vyd. Bratislava : Obzor 1972. 920 s.
- Mapy Google. 2012.** www.maps.google.com (2015-3-2)
- Mazúr, E., Lukniš, M., 1980.** *Regionálne geomorfologické členenie SSR a ČSSR Časť Slovensko*. Bratislava : Slovenská kartografia Bratislava, 1986. ISBN 78-64658-88
- Michalko, J. a kol. 1986.** *Geobotanická mapa ČSSR. Textová a mapová časť*. Bratislava : Veda. 163 s.
- Mind'áš, J., Škvarenina, J. 2002.** *Výskyt hmiel*. Mierka 1 : 1 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 100. ISBN 80-88833-27-2
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.** Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, 2014. <http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=93254> (2015-10-21)
- Pajerský, M., Kalčoková, B., Zduchová, H., Konečná, K., 2015.** Voznica – 940. rokov v Richňavskej doline. 1. vyd. Žiar nad Hronom: Aprint, s.r.o., 2015. ISBN 978-80-89415-15-1
- Partnerská dohoda. 2015.** Operačné programy. <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/operacne-programy/> (2015-20-21)
- Pôdne mapy. 2015.** <http://www.podnemapy.sk/bpej/viewer.htm?activelayer=2&layers=001> (2015-4-3)
- Plesník, P., 2002.** *Fytogeograficko-vegetačné členenie*. Mierka: 1 : 100 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 100. ISBN 80-88833-27-2
- Smetanka, M., Pašmík, I., 2009.** *Príručka pre miestne samosprávy – PHSR obcí*. Banská Bystrica: Združenie pre rozvoj vidieka, 2009. <http://rozvojvidieka.webnode.sk/products/spracovanie-phsr-pre-obce-mesta-a-mikroregiony-/> (2015-3-4)

Stanová, V., Valachovič, M., 2002. *Katalóg Boitopov Slovenska*. 1 vyd. Bratislava : DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie pre Štátnu ochranu prírody SR. 2002. s. 232. ISBN 80-89133-00-2

Štatistický úrad Slovenskej republiky. 2015. SODB 2011. <http://census2011.statistics.sk> (2015-6-23)

Štatistický úrad SR, Bratislava. 2014. *Mestská a obecná štatistika*. <http://app.statistics.sk/mosmis/sk/run.html> (2015-3-2)

Štatistický úrad Slovenskej republiky. 2015. *Metodika ŠÚSR*. www.statistics.sk/pls/elisw/utlData.htmlBodyWin?uic=80 (2015-10-13)

Štatistický úrad SR, Bratislava. 2015. *DATAcube*. <http://datacube.statistics.sk> (2015-3-2)

Slovenská agentúra životného prostredia, Bratislava. 2012. *CHKO Štiavnické vrchy*. http://www.sazp.sk/slovak/periodika/sprava/psrsk/biodiv/odozva/uzem_ochrana/chranene_uzemia_SR/stiavvrchy.html (2015-3-2)

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Bratislava. 2010. *Chránené územia*. <http://uzemia.enviroportal.sk/> (2015-3-2)

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Bratislava. 2010. *Chránené stromy*. <http://stromy.enviroportal.sk/> (2015-3-2)

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky: Natura 2000, Bratislava. 2010. *Územia európskeho významu*. <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=4&do=search> (2015-3-2)

Šťastný, P. a kol. 2002. *Priemerná ročná teplota a Priemerné ročné úhrny zrážok*. Mierka 1: 2 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 90 – 91. ISBN 80-88833-27-2

Tremboš, P., Minár, J. 2002. *Morfologicko-morfometrické typy reliéfu*. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 90 – 91. ISBN 80-88833-27-2

VALACH, F. 1975. *História obce Voznica*

Zákon č.17/1992 o životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

ZOZNAM PRÍLOH

Mapové prílohy:

- Príloha č.1: Užšie územné vzťahy
- Príloha č.2: Základná situácia
- Príloha č.3: Geologická stavba
- Príloha č.4: Geomorfologické členenie
- Príloha č.5: Klimatické okrsky
- Príloha č.6: Riečna sieť
- Príloha č.7: Pôdne typy
- Príloha č.8: Pôdne druhy
- Príloha č.9: Potenciálny prirodzená vegetácia
- Príloha č.10: Chránené územia

Ostatné prílohy:

- Príloha č. 11: Záznam z verejného prerokovania PRO
- Príloha č. 12: Kópia uznesenia obecného zastupiteľstva o schválení PRO
- Príloha č. 13 : Rozhodnutie zo zisťovacieho konania posudzovania SEA